

De Hollandsche Molen

Vereniging tot behoud van molens in Nederland

Samengevoegde jaarrekening 2010

Amsterdam, 23 februari 2011

Vastgesteld door de Algemene Vergadering
van De Hollandsche Molen, d.d. 5 maart 2011

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2010 (incl. verantwoordingsverklaring)	3
Samengevoegde balans per 31 december 2010	22
Winst- en verliesrekening over 2010	23
Resultaatbestemming	24
Toelichting behorende tot de samengevoegde jaarrekening 2010	25
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	26
Toelichting op de balans	
1. Vaste activa	31
2. Effecten	32
3. Voorraden	33
4. Vorderingen	33
5. Liquide middelen	34
6. Reserves	35
7. Fondsen	35
8. Kortlopende schulden	37
Toelichting samengevoegde staat van baten en lasten	
10. Baten eigen fondsenwerving	39
11. Aandeel in acties van derden	40
12. Subsidies	42
13. Resultaat beleggingen	42
14. Overige baten	43
15. Draagvlakverbreding	45
16. Belangenbehartiging	46
17. Advisering	46
18. Fondsen t.b.v. derden	47
19. Eigen molens	47
20. Kosten eigen fondsenwerving	48
22. Kosten van beleggingen	48
23. Kosten beheer en administratie	49
Enkelvoudige balans per 31 december 2010	52
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2010	53
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2010	54
Bijlagen	57
Overige gegevens: accountantsverklaring	63

Bestuursverslag 2010 (incl. verantwoordingsverklaring)

Het bestuur van De Hollandsche Molen, Vereniging tot behoud van molens in Nederland biedt u hierbij de samengevoegde jaarrekening aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2010.

Met deze jaarrekening en de toelichting daarop legt het bestuur verantwoording af over de besteding van de ontvangen contributiegelden, subsidies, schenkingen en legaten, evenals de opbrengsten van het vermogen. Ook geeft dit verslag inzicht in de kosten die ten behoeve van de fondsenwerving zijn gemaakt in relatie tot de opbrengsten.

Uit de jaarrekening moge blijken, dat het aangehouden vermogen en in het bijzonder de opbrengsten van dit vermogen, volledig ten goede komen aan de doelstelling van de vereniging.

Vereniging De Hollandsche Molen is opgericht op 15 mei 1923. De vereniging is gevestigd te Amsterdam en stelt zich statutair ten doel: *het bevorderen van de belangstelling voor en kennis van molens, het in stand houden en doen functioneren ervan en de zorg voor hun omgeving.*

De Hollandsche Molen streeft ernaar alle nog bestaande wind- en watermolens in Nederland in stand te houden. De vereniging wil dit doel bereiken door:

- de belangstelling voor en kennis van molens te stimuleren;
- molens als historische werktuigen in stand te houden, te doen functioneren en zorg te besteden aan hun omgeving.

De Hollandsche Molen zet zich in voor de instandhouding van molens als onmisbare onderdelen van onze omgeving, in stad en landschap. Zonder deze “landmarks” neemt de kwaliteit van die omgeving sterk af. Molens zijn daarnaast werktuigen, die een cruciale rol gespeeld hebben in de economische en ruimtelijke ontwikkeling van ons land. Als zodanig moeten ze ook instandgehouden worden. Historisch verantwoord gerestaureerde molens, onderhouden door vakkundige ambachtslieden, in werking gesteld door gekwalificeerde molenaars en functionerend in een passende omgeving.

De Hollandsche Molen kan dit doel alleen bereiken als onafhankelijke, particuliere organisatie van zoveel mogelijk betrokken leden. De Hollandsche Molen richt zich op alle molens in Nederland en profileert zich als dé landelijke koepelorganisatie voor alle molens in Nederland.

Het beleid van de vereniging op middellange termijn was vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan 2006 tot en met 2009. Voor het jaar 2010 zijn door de Algemene Vergadering van de vereniging een activiteitenplan en –begroting vastgesteld, die richting geven aan het realiseren van de strategische doelen draagvlakverbreding, belangenbehartiging, advisering en fondsenwerving tb.v. derden in het verslagjaar. Voor de periode 2011 tot en met 2015 is een nieuw meerjarenbeleidsplan in voorbereiding.

Inleiding

Het jaar 2010 stond voor De Hollandsche Molen voor een groot deel in het teken van veranderingen binnen de organisatie, in personele zin en qua werkwijze. De samenstelling van het bestuur wijzigde ingrijpend door o.a. de komst van een nieuwe voorzitter en vice-voorzitter. Tijdens de Algemene Vergadering van 6 maart namen voorzitter Jaap de Zeeuw en vice-voorzitter Frieda van Diepen afscheid van de vereniging. In hun plaats traden resp. Wilma Verver, Patrick van den Brink en Luuk van Term aan als resp. voorzitter, vice-voorzitter en bestuurslid.

Het grotendeels vernieuwde bestuur besteedde in het verslagjaar veel aandacht aan het te voeren toekomstig beleid van De Hollandsche Molen, mede gelet op de zorgelijke ontwikkeling van de financiële positie van de vereniging.

Voor het bureau van de vereniging stond het vinden van vormen van betaalde dienstverlening in 2010 centraal. Door middel van het speciale lidmaatschap voor moleneigenaren én het uitvoeren van verschillende externe opdrachten werd hier vorm aan gegeven. Daarnaast kwam de eigen fondsenwerving centraler te staan, met als meest in het oog springende de verhoging van de minimumcontributie.

In 2010 werd volop gerestaureerd aan molens – waaronder vijf van de vereniging – als uitvloeisel van de extra subsidies die de rijksoverheid in 2007 beschikbaar had gesteld voor het inhalen van de restauratieachterstand. Daarnaast werd de instandhoudingsregeling Brim geactualiseerd, waardoor hopelijk in de toekomst meer middelen vrij komen om molens na kostbare restauraties ook adequaat te kunnen onderhouden. Het rijk werkte ten slotte in het verslagjaar verder aan de herziening van het molenbeleid.

Aan de verbreding van het draagvlak voor het molenbehoud en de vereniging zelf werd aandacht besteed aan een groot aantal activiteiten. Opmerkelijk daarbij is het toenemende belang van internet. Aan het grootschalige digitaliseringsproject allemolens.nl werd door vrijwilligers en medewerkers hard doorgewerkt. De bedoeling is dat op de gelijknamige website alle beschikbare molenkennis en historische bronnen over molens in digitale vorm vanaf 2011 te vinden zijn.

Algemene Vergaderingen

In het verslagjaar bleek het noodzakelijk twee maal een Algemene Vergadering van De Hollandsche Molen te houden. Op 6 maart vond in het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam de gebruikelijke voorjaarsvergadering plaats. Tijdens het huishoudelijk gedeelte werd een door het bestuur voorgestelde wijziging van de statuten besproken, die betrekking had op het regelen van de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren binnen de organisatie. De aanwezige leden gingen akkoord met de voorgestelde statutenwijziging, maar aangezien het vereiste quorum van de helft van het totaal aantal leden niet bereikt werd, was een tweede Algemene Vergadering in 2010 noodzakelijk. Daarnaast bleek de jaarrekening 2009 niet gereed te zijn op 6 maart; behandeling en vaststelling hiervan werd eveneens geagendeerd voor de tweede AV van 2010.

De Algemene Vergadering van maart 2010 ging verder akkoord met de voorgestelde wijziging in de samenstelling van het bestuur. Aan het begin van het verslagjaar had de heer Kromhout reeds laten weten om persoonlijke redenen zijn bestuurslidmaatschap te moeten neerleggen. Statutair waren mevrouw Van Diepen en de heren De Zeeuw en Braaij aftredend. Alleen de heer Braaij stelde zich herkiesbaar en hij werd door de AV bij acclamatie herbenoemd. Daarnaast werden tot leden van het bestuur benoemd mevrouw Verver-Aartsen en de heren Van den Brink en Van Term. De AV ging ten slotte akkoord met de voorgestelde benoeming van mevrouw Verver-Aartsen tot voorzitter. Na het huishoudelijk gedeelte volgde op 6 maart 2010 de uitreiking van Certificaten van Verdienste door de vereniging en jaarprijzen van de Stichting Molengiftenfonds voor Vernuft en Volharding. Het middagprogramma stond in het teken van de wisselingen binnen het bestuur van De Hollandsche Molen. Met een staande ovatie namen de bezoekers afscheid van Jaap de Zeeuw en Frieda van Diepen als resp. voorzitter en vice-voorzitter van de vereniging. Wilma Verver bedankte beiden aan het eind van haar jaarrede voor hun inzet en betekenis voor de vereniging en deelde mede dat beiden benoemd werden tot lid voor het leven. Daarna volgde de vertoning van de molenfilm *Teruggedraaid* over de Kilsdonkse Molen te Beugt en een deel van de documentaire *Levende Molens*

van Holland van Menno Mennes. Aansluitend werd de vernieuwde website www.molens.nl van de vereniging gepresenteerd. De AV van maart 2010 werd afgesloten met de uitreiking van getuigschriften aan in 2009 geslaagde vrijwillige molenaars.

Statutenwijziging en jaarrekening werden in de tweede Algemene Vergadering van 2010 – gehouden op 3 juni – besproken, vastgesteld en goedgekeurd. Het bestuur liet daarnaast weten in de Algemene Vergadering van 2011 terug te komen op de in maart en juni gestelde vragen over het verenigingsbeleid, mede in het kader van het vast te stellen meerjarenbeleidsplan 2011-2014. Tijdens de AV van juni trad de heer Brok op eigen verzoek terug als penningmeester. Zijn functie werd in het vervolg van het verslagjaar waargenomen door mevrouw Kaag-van der Boon.

Bestuur

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar in totaal negen maal. Belangrijkste onderwerpen die werden behandeld waren de samenstelling van het bestuur, de Algemene Vergaderingen, het toekomstig beleid van de vereniging in het kader van het meerjarenbeleidsplan 2011-2014, het eigen molenbezit, de hertoetsing door het Centraal Bureau Fondsenwerving en de toekenningen uit de molenbudgetten van de Gravin van Bylandt Stichting en de BankGiro Loterij. Tijdens verschillende bestuursvergaderingen werden presentaties gehouden over o.a. de BankGiro Loterij, het project Allemolens.nl en de biotoop.

Op 15 september sprak het bestuur met directie en medewerkers in een speciale bijeenkomst over het te voeren beleid op middenlange termijn, waarbij vooral ingegaan werd op de fondsenwerving, de eigen molens en het imago van de vereniging.

Het bestuur bestond in 2010 uit de volgende onafhankelijke personen (tussen haakjes datum/jaar van aftreden):

- de heer ir. J.J. de Zeeuw (tot en met 6 maart 2010), voorzitter, oud-dijkgraaf van het Waterschap Groot Geestmerambacht
- mevrouw W.M. Verver Aartsen (benoemd 6 maart 2010 voor een periode van 4 jaar), voorzitter, burgemeester van Schiedam
nevenfuncties:
  - * voorzitter Raad van Toezicht De Kijvelanden forensisch Psychiatrisch Centrum
  - * lid Landelijke partijcommissie Veiligheid en Justitie VVD
  - * voorzitter GCOS
  - * voorzitter Molenadviesraad De Hollandsche Molen
  - * lid AB Stichting Geuzenverzet
  - * voorzitter Stichting Vrienden van het Vlietlandziekenhuis
  - * voorzitter comité van aanbeveling Molen de Kameel
- mevrouw mr. F.G. van Diepen-Oost (tot en met 6 maart 2010), vice-voorzitter, oud-gedeputeerde van de provincie Noord-Holland
nevenfuncties:
  - * lid Raad van Commissarissen en audit commissie Vereniging Hendrick de Keyser
  - * voorzitter Nationaal Park Zuid-Kennemerland
  - * voorzitter Stichting Samenwerking Nationale Parken Nederland
  - * lid bestuur Stichting Beheer Aandelen Fondsenbeheer Nederland.

- de heer drs. P.C. van den Brink (benoemd 6 maart 2010 voor een periode van vier jaar), vice-voorzitter, burgemeester van IJsselstein
nevenfuncties:
  - * lid kernredactie vaktijdschrift Brand & Brandweer
  - * lid bestuur J.H. Donnerschool De Glind
- de heer mr. drs. E.S. Rijnders (2013), secretaris, algemeen directeur Omala N.V. Lelystad.
nevenfuncties::
  - * lid Raad van Toezicht diverse onderwijsorganisaties
  - * lid Raad van Toezicht diverse bibliotheekorganisaties
  - * lid Rekenkamercommissies diverse gemeenten
- de heer mr drs. Th.W.C. Brok (tot en met 3 juni 2010), penningmeester, bestuursvoorzitter Verenigde Scholen J.A. Alberdingk Thijm
nevenfuncties:
  - * voorzitter The Dutch International Secondary Schools
- mevrouw dr. H. Kaag-van der Boon (2012), penningmeester (vanaf 3 juni 2010), afdelingsmanager Ruimte, Wonen en Ondernemen van de gemeente Den Helder
- de heer drs. D.J. Braaij (2010), leraar aardrijkskunde Murmellius Gymnasium te Alkmaar
- de heer drs. L.M. van Term (benoemd 6 maart 2010 voor een periode van vier jaar), eigenaar Adviesbureau Termae Traiectum

Aan de leden van het bestuur zijn in het verslagjaar geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De bestuursleden ontvingen in 2010 evenals in 2009 geen bezoldiging. Aan bestuursleden is een reis- en verblijfkostenvergoeding verstrekt in 2010 van € 1.961 (2009: € 2.987).

Molenadviesraad

De Molenadviesraad kwam twee maal bijeen. Van de adviesraad wordt verwacht, dat zij gevraagd en ongevraagd het bestuur van de vereniging adviseert op het gebied van het molenbehoud en daarmee de koepelfunctie versterkt. De brede samenstelling van de Molenadviesraad waarborgt een inbreng vanuit alle geledingen van de molenwereld.

Directie en samenstelling verenigingsbureau per 31 december 2010

De directie wordt gevormd door de heer L.M. (Leo) Endedijk. In het verslagjaar vervulde hij de volgende nevenfuncties:

- ❖ secretaris Molenadviesraad De Hollandsche Molen
- ❖ bestuurslid Federatie Instandhouding Monumenten (FIM)
- ❖ lid Algemeen Bestuur Stichting De Schiedamse Molens
- ❖ bestuurslid Stichting Molen De Roos

De directeur van de vereniging (1 f.t.e.) wordt bezoldigd naar salarisschaal I2 van de CAO Welzijn. De brutosalarissom van de directeur bedroeg inclusief vakantietoelage en het werkgeversdeel van de pensioenpremie in 2010 € 83.083 (2009: € 82.048) In 2007 is het salaris getoetst aan de Adviesregeling Directiefunctie van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI), waaruit bleek dat het salaris van de directeur niet boven de normstelling komt.

VFI heeft in 2010 de beloningsregeling geëvalueerd en aangepast. Het nieuwe 'format' voor verantwoording van beloningselementen en voorwaarden was ten tijde van het samenstellen van de jaarrekening 2010 echter nog niet beschikbaar.

Behalve de directeur waren per 31 december 2010 zeven personen werkzaam bij De Hollandsche Molen:

Ciska Buiten, receptioniste/ medewerker administratie (0,6 f.t.e.)

Ed van Gerven, medewerker communicatie (0,8 f.t.e.)

Ageethe Groenendaal, receptioniste/medewerker administratie (0,4, tijdelijke uitbreiding 0,2 f.t.e.)

Jan-Derk Koudijs, senior adviseur molens (0,9 f.t.e.)

Ingeborg Pouwels, medewerker projecten (0,8 f.t.e.)

Mark Ravesloot, adviseur molenbiotoop (0,8 f.t.e.)

Marion de Vries, directiesecretaresse (0,7 f.t.e.)

Verantwoordingsverklaring

Sinds 2006 beschikt de vereniging over het Keur voor fondsenwervende instellingen van het Centraal Bureau Fondsenwerving en voegt zich naar de reglementen en richtlijnen van het CBF. Conform dit reglement dient in de jaarverslaggeving een verantwoordingsverklaring met betrekking tot drie algemeen geldende principes opgenomen te zijn:

1. onderscheid in de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren;
2. optimaliseren van de effectiviteit en efficiëntie van de bestedingen;
3. omgang met belanghebbenden.

Ad 1. Onderscheid in de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren

In 2010 werden de statuten van De Hollandsche Molen gewijzigd met als doel de functies toezicht houden enerzijds en besturen en uitvoeren anderzijds te scheiden. Uitgangspunt daarbij was dat het toezicht berust bij de Algemene Vergadering, het bestuur de vereniging bestuurt en de directie belast is met de uitvoering.

Algemene Vergadering

Het voorstel tot wijzigen der statuten werd geagendeerd en besproken in de Algemene Vergadering van 6 maart 2010. De aanwezige leden gingen akkoord met de voorgestelde wijzigingen van de betreffende artikelen van de statuten, maar vanwege het ontbreken van het quorum van minstens de helft van het totaal aantal leden van de vereniging, werd binnen 3 maanden na de AV een tweede AV gehouden en wel op 3 juni 2010. De wijziging van de statuten werd in deze vergadering definitief vastgesteld. De notariële acte behorende bij deze herziening van de statuten werd verleden door mevrouw mr. A.A. van Berge, notaris te Amsterdam, op 25 augustus 2010.

In 2010 werd door de Algemene Vergadering op grond van haar toezichthoudende taak de jaarrekening en het jaarverslag over 2009 vastgesteld en het bestuursbesluit omtrent de begroting en het jaarplan 2010 goedgekeurd.

Bestuur

Binnen De Hollandsche Molen bepaalt het bestuur het beleid, stelt het de financiële richtlijnen vast en heeft het de eindverantwoordelijkheid voor het beleid.

Bestuursleden zijn allen benoemd voor een periode van vier jaar en maximaal 2 maal herkiesbaar; hiertoe is een rooster van aftreden opgesteld. De bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen uitsluitend een vergoeding voor gemaakte reis- en andere onkosten.

De samenstelling van het bestuur onderging in 2010 verandering, waarvoor verwezen wordt naar hetgeen in het jaarverslag onder het hoofdstuk Bestuur is opgenomen.

Directie

De Hollandsche Molen beschikt over een bureau dat de dagelijkse werkzaamheden vervult, onder leiding van een titulair directeur. In 2010 was dat de heer L.M. (Leo) Endedijk. In 2007 werd een volmacht t.b.v. de directeur door het bestuur vastgesteld, met daarin opgenomen bepalingen over het vertegenwoordigen van de vereniging. De volmacht betreft handelingen die een bedrag of belang van € 15.000 niet te boven gaan; daarnaast is de directeur bevoegd tot het doen van betalingen tot een bedrag van maximaal € 50.000 binnen de door het bestuur vastgestelde begroting. De directeur is tevens ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel als gevolmachtigde met een beperkte volmacht.

In 2008 onderschreef de directeur de gedragscode van het Nederlands Genootschap voor Fondsenwervers. Het functioneren van de directeur wordt jaarlijks in een functioneringsgesprek met (een delegatie uit) het bestuur geëvalueerd.

Jaarrekening

De opstelling van de jaarrekening geschiedt door de directie onder eindverantwoordelijkheid van het bestuur en dient door een onafhankelijk accountant van een verklaring te worden voorzien. Jaarlijks wordt uit het midden der leden een financiële commissie samengesteld van drie onafhankelijke personen, die toeziet op het opstellen van de jaarrekening en daaromtrent in de AV een verklaring aflegt. De jaarverslaggeving vindt plaats overeenkomstig de richtlijnen van het CBF-keur.

Ad 2. Optimaliseren van de effectiviteit en efficiëntie van de bestedingen

Op de website en in de publicaties van De Hollandsche Molen zijn de doelstellingen en de wijze waarop deze worden gerealiseerd duidelijk weergegeven. De fondsenwerving van de vereniging is uitsluitend gericht op contributies, subsidies en (andere) vrijwillige bijdragen. Bestanden van leden en donateurs worden niet zonder hun toestemming vrijgegeven aan derden.

De kosten voor eigen fondsenwerving bedragen in 2010 17 % van de baten uit die fondsenwerving. De Hollandsche Molen richt zich op een doeltreffende en doelmatige besteding van de door haar geworven fondsen. Daartoe hebben de leden van het bestuur deze verantwoordingsverklaring onderschreven conform de richtlijnen van het CBF. Het bureau hanteert sinds 2006 een jaarlijks activiteitenplan met zo veel mogelijk gekwantificeerde activiteiten, gerangschikt naar de vier kerndoelstellingen: draagvlakverbreding, belangenbehartiging, advisering, fondsen t.b.v. derden, alsmede het beheer van de eigen molens.

Ad 3. Omgang met belanghebbenden

De Hollandsche Molen streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverstrekking en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten. Daartoe onderhoudt de vereniging intensief contact met belanghebbenden in het molenveld. Middelen daartoe zijn naast de Algemene Vergadering (6 maart en 3 juni 2010), thematische bijeenkomsten, een jaarlijkse Molencontactdag (19 november 2010), de jaarlijkse molenexcursie (25 september 2010) en twee maal per jaar overleg in de Molenadviesraad, bestaande uit vertegenwoordigers van provinciale molenorganisaties. Tenslotte werd in 2010 een enquête gehouden onder de leden van de vereniging teneinde hun mening te peilen over een groot aantal relevante onderwerpen. De uitkomsten hiervan werden meegenomen in de discussie over het op te stellen meerjarenbeleidsplan 2011-2015 van De Hollandsche Molen

De Hollandsche Molen beschikt over een klachtenprocedure conform de richtlijnen van het CBF. De ingediende klachten en beantwoording ervan worden binnen het bureau van de vereniging besproken en twee maal per jaar ter kennis van het bestuur gebracht.

Vrijwilligersbeleid

De Hollandsche Molen kent vrijwilligers die:

- A. een vastgestelde functie en of taak vervullen voor de vereniging, niet zijnde leden van het bestuur, voor een vastgestelde periode dan wel voor onbepaalde tijd;
- B. als vrijwillige molenaar één van de eigen molens van de vereniging regelmatig laat draaien en/of malen. Deze groep bestaat uit vrijwillige molenaars in het bezit van het Getuigschrift voor Vrijwillig Molenaar en molenaars in opleiding;
- C. als vrijwilliger op basis van een functieprofiel voor een tijdelijke periode projectmatig voor de duur van een project werkzaam zijn bij De Hollandsche Molen.
- D. incidenteel (op oproepbasis) of structureel allerhande werkzaamheden verrichten met een specifieke taak.

Van alle vrijwilligers werkzaam voor de vereniging wordt een register bijgehouden.

In 2009 is een Nota Vrijwilligersbeleid opgesteld met als doelstellingen:

1. een optimaal en prettig klimaat te creëren voor vrijwilligers om bij De Hollandsche Molen te werken;
2. duidelijkheid te geven aan zowel de betaalde krachten als de vrijwilligers over hoe met vrijwilligers wordt gewerkt;
3. het voorkomen van wrijving, conflicten en ongelijke behandeling tussen vrijwilligers.

De nota wordt de komende jaren uitgewerkt in beleid.

Dankzij de inzet van zeer vele vrijwillige molenaars, bestuurders, donateurs, sympathisanten en anderen, worden er talrijke initiatieven en activiteiten ontplooid voor de instandhouding van de molens in Nederland. En niet zonder resultaat! De vereniging is hen dan ook veel dank verschuldigd.

Draagvlakverbreding

In 2010 is de vernieuwde **website www.molens.nl** van start gegaan; de aanpassingen betroffen zowel de inhoud als de vormgeving. Aan de website is een tabblad voor moleneigenaren toegevoegd, bestaande uit een openbaar en afgeschermd gedeelte. Het afgeschermd gedeelte is steeds verder uitgebreid. Inmiddels telt het onderdeel 'subsidies en fondsen' ruim 50 pagina's. Deze worden continu actueel gehouden, net als de themadossiers, zoals Modernisering Monumentenzorg (MoMo), Herziening molenbeleid, Omgevingsvergunning en Verzekeren. Het MoMo-dossier telt inmiddels 7 pagina's. In mei, juli en december zijn digitale nieuwsbrieven verzonden aan de lid-eigenaren, waarvan de laatste nieuwsbrief dubbeldik was, zodat toch het toegezegde aantal van vier nieuwsbrieven per jaar is waargemaakt.

De website www.molens.nl werd ook uitgebreid met sociale media; 2010 is het jaar geworden dat sociale media definitief zijn doorgebroken bij De Hollandsche Molen. Het begon met www.flickr.com/molns, waar inmiddels 65 fotosets van molens zijn te bewonderen. Op 18 maart 2010 is www.twitter.com/m0lens opgestart. Dit heeft een grote vlucht genomen, met meer dan 750 volgers en vele dagelijkse berichten (meer dan 3.500 tweets in 2010). Deze Twitterstream is doorgezet op de homepage van www.molens.nl en op www.facebook.com/De.Hollandsche.Molen.

Op Facebook heeft de vereniging inmiddels 28 fans. Naast de Twitterberichten zijn hier ook links naar andere molenorganisaties te vinden en zijn de vele regionale molendagen als evenementpagina's toegevoegd.

In blad Molens nr 100 (december) is een artikel gewijd aan Twitter, en ook is op de website van de vereniging een pagina over Twitter aangemaakt. Hierop is tevens een overzicht van alle actief twitterende molens (ruim 20) te vinden.

In het verslagjaar werden verschillende onderdelen van de website (nieuwspagina, molen van de maand, nieuwe artikelen in winkel, pagina over de vereniging etc.) geactualiseerd.

Ten slotte is een websiteredactie gevormd, die vier keer per jaar bijeen komt om eventuele knelpunten te bespreken en daar waar nodig onderdelen te verbeteren of aan te passen.

De samenstelling van de websiteredactie was per 31 december 2010:

Ingeborg Pouwels

Ed van Gerven

Jan-Derk Koudijs

Hans de Kroon.

Het weer werkte in grote delen van het land niet echt mee tijdens de **Nationale Molen- en Gemalendag**. Het weekend van 8 en 9 mei 2010 verliep, zeker op zaterdag, nogal druilerig en de wind liet het op die dag ook vaak afweten. Toch wisten, zo blijkt uit de ingevulde enquêteformulieren, over twee dagen genomen ruim 40.000 mensen de weg naar de molens te vinden. Gezien de omstandigheden, een prima resultaat. Opvallend is verder dat in totaal meer dan 720 molens hebben meegedaan aan de 38^e editie van het evenement en dat betekent een forse stijging vergeleken met de 580 molens die in 2009 deelnamen. De extra oproepen aan de molenaars om zich ook daadwerkelijk aan te melden als deelnemer hebben zeker effect gehad.

Wat verder opviel is dat steeds meer molenaars extra activiteiten tijdens het evenement organiseren en actief de publiciteit zoeken, zo is op te maken uit de enquêteformulieren. Door meer te organiseren, is er ook meer te beleven en dat werpt zijn vruchten af, want vooral bij deze molens ziet men een groeiend aantal bezoekers. Voor de publiciteit werd veel gebruik gemaakt van het affiche, maar ook kranten en regionale radio/tv-stations werden actief met persberichten benaderd. De molenbouwplaat, het gadget van 2010 om uit te delen aan de jonge molenbezoekers, mocht zich verheugen in een grote belangstelling. Extra molendagpromotie vond op zondag 9 mei plaats. De eerste etappe van de wielervedstrijd Giro' d'Italia leidde door delen van Noord-Holland en Utrecht. Dit leverde op televisie schitterende - vanuit de helikopter gemaakte - beelden op van onder meer de Rijn en Lek te Wijk bij Duurstede, een van de molens langs het parcours.

Voor de organisatie van de Nationale Molen- en Gemalendag 2010 werd o.a. gebruik gemaakt van de diensten van Marit Hendriksen en de vrijwilligers Jannes Tigelaar en Hans de Kroon. De werkzaamheden bestonden voornamelijk uit het begeleiden van ontwerp en productie van publiciteitsmateriaal en het verzorgen en begeleiden van schriftelijke communicatie-uitingen.

In het verslagjaar werd tenslotte een plan geschreven voor het project BankGiro Loterij Molendagen. Doel van dit plan is niet alleen de Nationale Molendag een nieuwe impuls te geven, maar ook de ruim 30 provinciale en regionale maal- en molendagen te betrekken die verspreid over het hele land plaatsvinden. Met de BankGiro Loterij Molendagen wordt beoogd meer mensen met molens kennis te laten maken. Voor de financiering van de Molendagen werd een aanvraag ingediend bij de BankGiro Loterij voor een extra subsidie.

In 2010 verscheen het **blad Molens** zoals gebruikelijk 4 maal. Het decembernummer was Molens nr. 100 en vanwege dit jubileum werd dit een extra dikke uitgave van 100 pagina's. Deze feestelijke editie bevatte veel speciale onderdelen, zoals interviews met bekende Nederlanders, een fotowedstrijd voor niet-molenfotografen, ranglijsten van molenboeken, een serie over molens in de provincie etc. Het blad kreeg een glossy uitvoering met een gelijmde rug.

In verband met het speciale karakter van het blad werd een extra redactievergadering gehouden. De voorbereiding en uitvoering van Molens 100 vergden aanzienlijk meer tijd dan bij een regulier nummer het geval is. Besloten werd het eerstvolgende nummer in 2011 dan ook later te laten verschijnen.

De samenstelling van de redactie was per 31 december 2010:

Luuk van Term (voorzitter)

Ed van Gerven (secretaris)

Bart Hoofs

Ben Kloosterman

Leo van Lambalgen

Bart Slooten

De website **moleneducatief** trok wederom veel bezoekers en door scholen in het land werd veel educatief materiaal opgevraagd. Het onderhoud en werk aan de website werd verzorgd door het bureau Podium uit Utrecht. Er is een vervolgplan gemaakt waarmee voor het komende jaar subsidies kunnen worden aangevraagd om de website up-to-date te houden en te voorzien van nieuwe input. Daarnaast werd er 4 maal in het blad Molens een Jeugdpagina geschreven, samen met een aantal jeugdige vrijwilligers. Voor het 100ste nummer van Molens is extra tijd gestoken in de jeugdpagina die 3 keer zo dik was.

De jaarlijkse **excursie** van De Hollandsche Molen vond plaats op 25 september en voerde de ongeveer 80 deelnemers naar het gebied van de beken en sprengen van de Veluwe. De dag begon met een lezing in het koetshuis bij kasteel Cannenburgh te Vaassen, waarna de gerestaureerde Cannenburgher watermolen met de herstellde turbine en het nieuwe waterrad werd bezocht. Daarnaast werd een zogenaamde 'riffelarij', waar walsrollen voor de voedingsmiddelenindustrie scherp worden gemaakt, bekeken. Na de lunch werd een bezoek gebracht aan de enig overgebleven papierwatermolen van Nederland, de Middelste Molen te Loenen.

In 2010 is begonnen met de voorbereidingen voor een nieuwe **verenigingsfolder**. Verder gaf de vereniging weer een **molenkalender** uit, in samenwerking met uitgeverij Comello.

Het **aantal begunstigers** van De Hollandsche Molen nam in het verslagjaar wederom af. Op 1 januari 2010 telde De Hollandsche Molen 4.686 leden en 567 donateurs, in totaal 5.253. Aan het einde van het verslagjaar waren dat er resp. 4.443 en 653, in totaal 5.096 een afname van 157 begunstigers. In 2010 meldden zich 179 nieuwe leden aan en werden 447 wegens opzegging of overlijden uit het bestand verwijderd.

In het kader van de versterking van de **eigen fondsenwerving** besloot het bestuur de minimumcontributie met ingang van 2010 te verhogen van € 20 tot € 30. Voor de uitvoering van en communicatie over deze contributieverhoging werd een beroep gedaan op het fondsenwervingsbureau Nassau. Ongeveer 150 leden zegden hun lidmaatschap op om financiële redenen, waarmee het aantal opzeggingen onder de door Nassau geprognosticeerde maximale 7% bleef.

Verder werd met hulp van Nassau gezocht naar een sponsor voor Nationale Molendag en in dat kader het plan voor de BankGiro Loterij Molendagen vorm gegeven. Met hulp van een vrijwilliger werd daarnaast een analyse gemaakt van de in het verleden ontvangen nalatenschappen, als voorbereiding voor een wervingsactie voor meer nalatenschappen.

In mei werd een extra giftenactie onder leden en donateurs gehouden, waarbij een bijdrage gevraagd werd voor het molenbehoud. Dit leverde 471 giften op met een totaalbedrag van € 13.484,-, een teleurstellend resultaat dat te wijten viel aan de te algemene strekking van de wervingsbrief. Het bestuur besloot af te zien van een tweede extra giftenactie in september.

Belangenbehartiging

In het verslagjaar werd door de rijksoverheid verder gewerkt aan de **modernisering van de monumentenzorg**. In dat kader kondigde staatssecretaris Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart een herziening van de instandhoudingsregeling Brim aan. De regeling wordt zodanig aangepast dat rijksmonumenten met een restauratieachterstand tot een subsidiabel bedrag van € 2 miljoen deze achterstand in 2010 en 2011 kunnen wegwerken met behulp van de reguliere middelen. Het aantal categorieën monumenten wordt per 1 januari 2011 teruggebracht van vijf naar drie: woonhuizen, kerkgebouwen en overige monumenten. Voor de categorie overige (en dus voor molens) zullen de maximale subsidiabele kosten worden verhoogd van € 50.000 naar € 100.000. Vanaf 2011 krijgen ook alle particuliere eigenaren die recht hebben op subsidie de mogelijkheid om te kiezen voor een lening. Een andere interessante wijziging is dat vanaf 2011 een subsidieaanvraag kan worden ingediend per 'zelfstandige eenheid' in plaats van per monumentnummer. Een zelfstandige eenheid of onderdeel zijn losstaande gebouwen of werken als ook aan elkaar vastgebouwde bouwdelen die in bouwkundig of juridisch opzicht te onderscheiden zijn. Overigens zullen de meeste moleneigenaren pas in 2012 een nieuwe aanvraag voor een Brim-subsidie indienen. De herziening Brim-regeling verscheen begin oktober 2010 onder de naam Brim 2011.

In het verslagjaar werd verder door de rijksoverheid een **restauratiesubsidieregeling** gepubliceerd voor de verdeling van twee maal 23 miljoen euro in de jaren 2010 en 2011. Dit budget is een compensatie voor het vervallen van de vrijstelling voor overdrachtsbelasting voor stichtingen en verenigingen die eigenaar zijn van een monument. Van de jaarlijkse 23 miljoen werd 8 miljoen euro bestemd voor zogenaamde erkende monumentenorganisaties, waaronder 6 molenorganisaties. Deze ontvingen toezeggingen voor restauratiesubsidies tot een totaal van 3,2 miljoen euro. Naast de bovengenoemde twee maal € 8 miljoen is extra geld beschikbaar voor herbesteding en grote restauratieprojecten. Voor verschillende molenrestauraties werden aanvragen ingediend; begin 2011 wordt bekend welke projecten gehonoreerd worden. Na 2011 zal in het kader van de [Modernisering van de Monumentenzorg](#) een andere manier van subsidieverdeling worden nagestreefd.

Op 6 december jl. stuurde staatssecretaris Halbe Zijlstra van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een brief aan de Tweede Kamer over de uitgangspunten van het **cultuurbeleid van de nieuwe regering**. Daarin herhaalde hij hetgeen reeds in het regeerakkoord staat, namelijk dat erfgoed (met bibliotheken en het Nationaal Archief) zoveel mogelijk ontzien worden bij de bezuinigingen.

Wel kondigde Zijlstra een zogenaamde generieke efficiencykorting aan voor alle onderdelen van de cultuurbegroting, dus ook erfgoed. Deze korting bedraagt 2,2% in 2012 en 5% de jaren daarna. Op welke wijze deze korting gerealiseerd wordt binnen de erfgoedsector geeft de staatssecretaris echter niet aan. Wel ziet Zijlstra het behoud van cultureel erfgoed als een kerntaak van de rijksoverheid. De Modernisering van de Monumentenzorg (ingezet onder het vorige kabinet) wordt voortgezet, waarbij hergebruik van monumenten speciale aandacht krijgt.

De Hollandsche Molen was in het verslagjaar vertegenwoordigd in het bestuur van de **Federatie Instandhouding Monumenten (FIM)** door directeur L.M. Endedijk. De FIM wordt gevormd door de grote monumentenorganisaties in Nederland en behartigt de belangen van het particulier initiatief in de monumentensector. In 2010 werd door de FIM commentaar geleverd op de BRIM 2011, waarop staatssecretaris Zijlstra eind november een reactie stuurde. Zijlstra geeft in zijn brief aan grote waardering te hebben voor de inbreng van de FIM en op een aantal punten geen verschil van opvatting te zien. Hij wil wel het criterium van 20 monumenten in eigendom voor de zogenaamde aangewezen monumentenorganisaties handhaven om voldoende professionaliteit in te kunnen bouwen voor deze bijzondere categorie. Een aantal middelgrote molenstichtingen had er bij De Hollandsche Molen op aangedrongen een lager aantal monumenten in de BRIM op te nemen.

Verder kondigt Zijlstra aparte voorlichting aan rond de invoering van het zogenaamde Uniform Subsidiekader (USK) en bereidt hij een voorstel voor tot vereenvoudiging van de vergunningplicht, waaronder de monumentenvergunning. Het gelijktrekken van subsidiepercentages – nu voor molens 60%, terwijl kerken 65% subsidie krijgen – wordt meegenomen in het overleg over verdere verbeteringen van de regeling.

Op vrijdag 19 november jl. vond in Schiedam de jaarlijkse **Molencontactdag** van De Hollandsche Molen plaats. Een kleine honderd deelnemers hoorden hier o.a. Jan van 't Hof van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uitgebreid vertellen over de nieuwe subsidieregeling BRIM 2011 en de voortgang van het nieuwe molenbeleid van het rijk. Paul Vesters, medewerker planvorming bij Het Utrechts Landschap, hield een inleiding over molens in het landschap en in het bijzonder die van Landschap Utrecht. In het middagedeelte werd de voortgang van allemolens.nl besproken en werden korte presentaties gehouden over de biotoopinventarisatie in Zuid-Holland, veiligheid op molens en het lidmaatschap voor eigenaren bij de vereniging.

Tijdens de Molencontactdag werd door de aanwezige eigenaren gevraagd aan De Hollandsche Molen om voor de nieuwe BRIM-periode ook een aangepast of nieuw **PIP-model** te ontwikkelen. Met dit model kunnen moleneigenaren dan relatief makkelijk een subsidie aanvragen op grond van de instandhoudingsregeling BRIM. In 2005 ontwikkelde De Hollandsche Molen het eerste model voor het maken van een Periodiek InstandhoudingsPlan (PIP). Dit model werd ook erkend door de RCE, waardoor eigenaren relatief makkelijk en tegen bescheiden kosten een aanvraag konden indienen voor de eerste BRIM-ronde. Met succes, want uiteindelijk is voor 80% van de molens een BRIM-beschikking afgegeven en in de meeste gevallen werd daarbij gebruik gemaakt van het PIP-model van De Hollandsche Molen. De vereniging onderzocht in het verslagjaar wat de mogelijkheden zijn: kan het bestaande model aangepast worden of moet er een nieuw model ontwikkeld worden en wat zijn in beide gevallen de kosten. Het streven is uiterlijk 1 maart 2011 uitsluitsel te geven over het model.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zette in 2010 vervolgstappen met betrekking tot de **herziening van het molenbeleid**. Op 6 mei 2010 werd voorafgaand aan de Nationale Molen- en Gemalendag in molen De Ster te Utrecht een persbijeenkomst georganiseerd. Bij die gelegenheid overhandigde Jos Bazelmans, hoofd kennis van de Rijksdienst aan directeur Leo Endedijk van De Hollandsche Molen een reader met artikelen over wat vroeger wel de discussie Bazelmans werd genoemd.

In oktober 2010 organiseerde de RCE vijf discussiebijeenkomsten waarvoor moleneigenaren en molenaars van rijksmonumenten en vrijwilligers werden uitgenodigd. Doel van deze overleggen was om met het molenveld af te stemmen waar behoefte aan is bij het herziene molenbeleid.

Medewerkers van De Hollandsche Molen waren bij vier van deze bijeenkomsten aanwezig geweest.

Zoals ieder jaar kwam de **molenadviesraad** ook in 2010 twee keer bij elkaar: 26 maart en 5 november. Tijdens beide bijeenkomsten werd door middel van een zgn. rondje molenbeleid de ontwikkelingen op molengebied in de verschillende provincies inzichtelijk gemaakt. Daarnaast sprak de raad over het molenbeleid van de rijksoverheid, het verzekeren van molens, het project Meer leven in Groninger Molens en het speciaal lidmaatschap van De Hollandsche Molen voor moleneigenaren. Aan de website van de vereniging werd ten slotte informatie toegevoegd over de doelstelling en werkzaamheden van de molenadviesraad.

Vanuit de molenadviesraad werd De Hollandsche Molen gevraagd aandacht te besteden aan het **verzekeren van molens**. Daarbij gaat het vooral om de hoge premies die betaald moeten worden. Deze premies hangen menig moleneigenaar als een molensteen om de nek. De Hollandsche Molen besloot tot de oprichting van een werkgroep die de problematiek gaat onderzoeken en mogelijke oplossingen inventariseert. Gesprekken met verzekeringsmaatschappijen, de overheid, financiers, e.d. staan daarbij op het programma. Ook wordt overwogen een eenvoudige enquête te houden onder eigenaren om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de wijze waarop molens al dan niet verzekerd zijn.

De **veiligheid op molens** voor de molenaars, de vrijwilligers en de bezoekers laat nog te wensen over en wordt door een aantal eigenaren niet altijd even serieus genomen. De Hollandsche Molen, [Het Gilde van Vrijwillige Molenaars](#) en het [Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde](#) besloten om het onderwerp de nodige aandacht te geven door actualisatie van de bestaande map over Veiligheid op molens. Tevens wordt zgn. veiligheidswaaier ontwikkeld, waarin de belangrijkste veiligheidsmaatregelen met een aantal oplossingen staan en de meest voorkomende gevaren beschreven worden waar de molenaar, de vrijwilligers en de bezoekers aan blootstaan. De waaier moet op iedere molen in Nederland komen te hangen, zodat iedereen heel makkelijk kan zien wat de gevaren zijn van de molen en wat je kunt doen om ze te voorkomen. Het project wordt in 2011 uitgevoerd.

De **examencommissie** kwam in het verslagjaar twee maal bijeen ter voorbereiding van de voorjaars- en najaarsexamens aan de hand van de opgave van kandidaten door het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Ook zijn diverse huishoudelijke zaken afgehandeld.

Een delegatie van de commissie nam eveneens twee maal deel aan de contactdag van de Opleidingsraad Windmolenaars Opleiding van het Gilde; de voorzitter van de commissie heeft namens het bestuur van De Hollandsche Molen en de examencommissie één maal een bestuursvergadering van het Gilde bijgewoond.

Het examenreglement werd in het verslagjaar op twee punten bijgesteld: het begrip “examengeld” werd in de regeling opgenomen en artikel 4 werd aangepast m.b.t. de tijdvakken waarin examens

plaatsvinden. Deze aanpassing was noodzakelijk nadat, in overleg met het Gilde, de examencyclus was gewijzigd.

De vernieuwde exameneisen, vastgesteld in 2009, zijn nog niet van kracht. Door een meer praktijkgerichte examinering zijn de examens wel al wat opgeschoven naar de nieuwe eisen. De nadruk wordt steeds meer gelegd op inzicht, het hoe en waarom. Tijdens de Opleidingsraad Windmolenaars Opleiding is gebleken dat deze nieuwe stijl van examineren als positief wordt ervaren.

Tijdens 14 voorjaarsexamens werden in totaal 46 kandidaten geëxamineerd. Hiervan slaagden er 41; 40 voor het examen voor windmolens en 1 kandidaat voor het examen voor watergedreven molens. Tijdens de 12 najaarsexamens slaagden van de 42 kandidaten er 36 voor het examen voor windmolens en 1 voor het examen voor watergedreven molens. Het totaal aantal geslaagde vrijwillige molenaars komt daarmee op 1.662.

De commissie mocht in het verslagjaar drie nieuwe leden verwelkomen, de heren H.C. Kammeraat, P.J. Konings en P.J.M. van Winkel. De heer K. de Jonge heeft zich als examinerator voor de watergedreven molens teruggetrokken i.v.m. het bereiken van de leeftijd van 70 jaar.

Per 31 december 2010 bestaat de commissie uit 23 personen.

De samenstelling is:

Voorzitter	D.J. Braay
Secretaris	A.L. Maas
Examinatoren	
<i>Windmolen</i>	D.J. Abelskamp M. den Boer M. Dellebeke M. Dwarswaard H. van Erve A.L. Maas W. Meerkerk J. Meessen S.A. Pot G. Sturkenboom P.H. Sijben
<i>Watergedreven molen</i>	E. van Bussel J. Meessen J. Ummels G.J. Wieffer
Aspirant examinatoren	
<i>Windmolen</i>	H.C. Kammeraat
Notulisten	Mevr. W. van den Broek J.M. Hoekman A.L. Maas
Aspirant notulisten	P.J. Konings G.J.M. van Winkel

Het project **Allemolens.nl** vorderde gestaag in 2010 en een groot aantal werkzaamheden werd uitgevoerd. Het digitaliseren van de archieven en collecties molendocumentatie werd in het verslagjaar voltooid; zo werden maar liefst 70.000 prentbriefkaarten gescand. Daarnaast werd begonnen met de inrichting van de website voor de ontsluiting van de collecties. Veel werk is er gestoken in het in kaart brengen van de aanwezige documenten en de manier waarop deze ontsloten gaan worden, het zgn. metadateren. Daarnaast zijn 15 'digitale' vrijwilligers aan de slag gegaan met het benoemen van de documenten vanuit huis. Er is ook veel tijd gaan zitten in het scholen van deze medewerkers. Regelmatig is er verslag gedaan over de voortgang van het project via bijeenkomsten en digitale nieuwsbrieven. Het project loopt nog door tot eind augustus 2011.

Advisering

Ook in 2010 werden moleneigenaren en anderen desgewenst **geadviseerd over restauratie en instandhouding** van hun bezit. Een groot aantal vragen om informatie van molenliefhebbers, molenaars en moleneigenaren werd door het bureau beantwoord.

De **advisering van moleneigenaren** werd in het verslagjaar geplaatst in het kader van het lidmaatschap voor moleneigenaren. Door middel van een mailing aan de eigenaren en de website van de vereniging werd hieraan bekendheid gegeven. Verder werd een toenemend beroep gedaan op de vereniging om (tegen vergoeding) adviezen uit te brengen. Zo werd een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de restauratie van molen De Hoop met de industriële bijgebouwen in Oldebroek en werden vijf biotoopadviezen geschreven. In april werd een rapport opgesteld voor de gemeente Mierlo, waarin een bedrijfsuitbreiding werd beoordeeld binnen de molenbiotoop van de Elderse Molen. Een vergelijkbare casus deed zich in september voor nabij molen De Woudaap in Krommenie, waarbij de bouwlocatie zich op grondgebied van de gemeente Zaanstad bevond. In oktober is een advies op maat geschreven in opdracht van de gemeente Oost-Gelre waarbij de uitbreidingsplannen van Gunnewick Mengvoeders aan de molenbiotoop van molen De Vier Winden in Vragender zijn getoetst. Nog in dezelfde maand kwam ook het onderzoek naar de gevolgen van de aanleg van de N57 voor molen De Jonge Johannes in Serooskerke gereed. Rijkswaterstaat Zeeland was hier de opdrachtgever. En ten slotte is in december een advies uitgebracht ten aanzien van de beplantingen rondom de beide molens in Goirle in opdracht van de gelijknamige gemeente.

In de zomermaanden zijn in opdracht van de provincie Zuid-Holland alle molenbiotopen in de provincie geïnventariseerd. De uitvoering van dit grote project is in samenwerking met Laméris-Huis Adviseurs ter hand genomen, bovendien heeft De Hollandsche Molen kunnen rekenen op de hulp van een 14-tal vrijwilligers die het veldwerk hebben verricht en daarnaast de medewerking van alle Zuid-Hollandse molenaars en moleneigenaren. Daardoor kon het project binnen drie maanden afgerond worden. De resultaten zijn op www.molenbiotoop.nl/zuid-holland te bewonderen en de provincie is voornemens om zich in de komende jaren actief in te zetten voor het waarborgen en verbeteren van de molenbiotoop. Ook wordt er in het themajaar molens in 2011 uitvoerig aandacht besteed aan de molenomgeving, is er een handleiding voor de Zuid-Hollandse gemeenten in de maak en heeft de provincie opdracht verleend aan het adviesbureau Bosch en Slabbers om vijf biotoopadviezen op maat uit te werken.

De overige werkzaamheden van het bureau hebben onder meer bestaan uit het brengen van bezoeken op locatie in de rol als belangenbehartiger of adviseur, het beoordelen en

becomentariëren van bestemmingsplannen, het schrijven van een 15-tal zienswijzen en het geven van presentaties over de molenbiotoop op vier verschillende molenbijeenkomsten.

De **Werkgroep Molenbiotoop** is het afgelopen jaar twee maal bijeen geweest om te spreken over de laatste ontwikkelingen op biotoopvlak. Daarnaast heeft een afvaardiging van de werkgroep, aangevuld met enkele bureaumedewerkers, meerdere malen overleg gevoerd over de modernisering van de monumentenwet. Gekeken is hoe de molenbiotoop hierin past en hoe de aandacht voor de molenomgeving kan worden vergroot.

De Werkgroep Molenbiotoop was per 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Jaap Ijff (voorzitter)

Mark Ravesloot (secretaris)

Joyce Beneker

Henny Kaag-van der Boon

Arie de Koning

Gerbrand de Vries

Boudewijn van Weel

De vereniging bezit een eigen archief, een uitgebreide en kostbare bibliotheek en omvangrijke collecties molendocumentatie. Deze collecties zijn ondergebracht in het **molendocumentatiecentrum** op de eerste verdieping van het pand aan de Zeeburgerdijk. Het centrum is toegankelijk voor leden en niet-leden. De verzamelde documentatie wordt geregeld geraadpleegd ten behoeve van historisch onderzoek, bouwtechnisch onderzoek, publicaties en restauraties. De collectie wordt regelmatig uitgebreid met nieuw verschenen studies en publicaties op het gebied van molens. Daarnaast wordt veel historisch materiaal aan de vereniging geschonken en in de collectie opgenomen. Het beheer van het archief, de bibliotheek en collecties molendocumentatie van De Hollandsche Molen was ook in het verslagjaar in goede handen bij de **Stichting Molendocumentatie (SMD)**. Een groep vrijwilligers zet zich wekelijks in voor het beheer van de collecties. De vereniging subsidieert de SMD jaarlijks op basis van een vooraf overlegde begroting.

De collecties werden in 2010 uitgebreid met 64 boeken en circa 200 artikelen. Verder werden acht nalatenschappen en giften ontvangen, bevattende afbeeldingen, boeken, knipsels en geschreven documentatie.

Het aantal bezoekers daalde van 35 in 2009 naar 20 in het verslagjaar. Het aantal verzoeken om assistentie via de e-mail steeg daarentegen van 130 naar 172 in 2010; op verzoek werden ruim 125 scans en foto's aan belangstellenden geleverd (2009: 305). Gedurende het verslagjaar waren niet alle collecties voortdurend voor raadpleging beschikbaar, aangezien ze buiten de deur gedigitaliseerd werden in het kader van Allemolens.nl. Ongetwijfeld speelt dit een belangrijke rol in de daling van het bezoekersaantal en geleverde foto's en scans.

Wekelijks wordt in het documentatiecentrum door 8 vrijwilligers van de SMD een groot aantal werkzaamheden uitgevoerd. Naast het reguliere werk – het verwerken van aanwezig materiaal en aanwinsten – werd ondersteuning geboden aan het project Allemolens.nl., het opzetten en digitaliseren van een molenwoordenboek, het uitwerken van een genealogische database n.a.v. advertenties in De Molenaar en een database van molenbranden vanaf 1300.

In het blad Molens werd verder bekendheid gegeven aan het werk van de SMD, door de speciale pagina's over Allemolens.nl en een column van voorzitter Jippe Hoekstra.

Fondsen t.b.v. derden

De vereniging adviseert diverse fondsen bij aanvragen om bijdragen van molenrestauraties. In 2010 is een recordaantal adviezen voor de fondsen uitgebracht. Uit de gelden van de BankGiro Loterij zijn 15 restauraties ondersteund (in 2009 waren dit er 11 plus een bijdrage aan het Groninger Molenhuis). Het hoogste bedrag in 2010 (€ 90.000) is toegekend aan de Stichting Molens Binnenmaas voor de restauratie van de Oostmolen in Mijnsheerenland.

Net als in 2009 hebben zes molenrestauraties een bijdrage ontvangen uit het molenbudget van de Gravin van Bylandt Stichting. Ook bij de twee fondsen waarvan De Hollandsche Molen de vaste adviseur is, heeft de vereniging een groot aantal adviezen uitgebracht. Aan het Prins Bernhard Cultuurfonds zijn 16 adviezen uitgebracht. Dit zijn er minder dan in 2009 (circa 28), echter het aantal aanvragen dat jaar was uitzonderlijk hoog. De adviezen voor het Bouwcultuurfonds Zuid Nederland zijn gestegen van 6 (2009) naar 8 (2010).

Bij zowel het bureau als het bestuur van Vereniging De Hollandsche Molen bestaat de behoefte aan meer structuur en eenduidigheid in de wijze waarop de jaarlijkse molenbudgetten van de BankGiro Loterij en de Gravin van Bylandt Stichting worden toegekend. Dit werd ook opgemerkt op de Algemene Vergadering van 6 maart 2010.

In 2010 is veel tijd en energie gestoken in het opstellen van aangescherpte criteria bij het toekennen van de molenbudgetten van de twee fondsen. Deze richtlijnen zijn in nauwe samenwerking met de directeur en het bestuur opgesteld. De verwachting is dat deze criteria begin 2011 definitief worden vastgesteld.

Ontwikkeling eigen organisatie

Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) heeft na een herbeoordeling aan De Hollandsche Molen weer het **CBF-keurmerk** verstrekt. Periodiek worden goede doelen die het keurmerk hebben – De Hollandsche Molen kreeg het met ingang van 2007 – beoordeeld of zij voldoen aan de criteria en voorwaarden. Voor de vereniging pakte de beoordeling positief uit en het CBF-keurmerk is weer toegekend, nu voor de periode 2011 tot en met 2013.

In de **samenstelling van het bureau** kwam in het verslagjaar geen verandering. Op 1 april 2010 was Leo Endedijk 25 jaar in dienst van De Hollandsche Molen, waarvan 20 jaar als directeur. Met een mini-symposium onder de titel Hoe ziet het molenbehoud eruit in 2035, werd hier aandacht aan besteed op 22 april in Wijk bij Duurstede. Ter gelegenheid van het jubileum verscheen de eenmalige uitgave LEO., geheel kosteloos vormgegeven door vandenbusken The Dialogue & Branding Agency te Ouderkerk aan de Amstel en gedrukt door JP Offset te Duiven.

In het verslagjaar werd verder het **Reglement Arbeidsvoorwaarden** voor medewerkers van De Hollandsche Molen geactualiseerd. Drie medewerkers volgden verder een **BHV-opfriscursus**. Voorts werden er samen met de arbodienst Maetis voor het pand een vluchtwegplan opgesteld en de benodigde aanpassingen gedaan. In 2010 werd een groot aantal **computers** vervangen; voor 2011 staat het actualiseren van de software op het programma. Veel problemen binnen het nieuwe **CRM-systeem**, waarin alle relaties van de vereniging zijn ondergebracht, zijn inmiddels opgelost, waardoor er steeds effectiever mee kan worden gewerkt.

Veel tijd werd gestoken in het aanvragen en opvragen van subsidies en toekenningen van fondsen en een adequate verwerking in de **financiële administratie**. Daarnaast werden verbeteringen in de administratie doorgevoerd, met als doel gedurende het jaar actuele overzichten van de financiën van de vereniging te kunnen leveren ten behoeve van directie en bestuur.

Eigen molens

De restauratie van **molen De Roos (Delft)** kon niet volledig worden afgerond, omdat het eigendom sinds medio december 2009 is overgegaan naar ProRail. Als laatste fase van de restauratie zijn enkele deur- en raamkozijnen aangebracht. Nadere afstemming is nog nodig over de financiële afwikkeling van de restauratie.

De Roos werd gedeeltelijk gedemonteerd voor de aanleg van de spoortunnel direct onder de molen. De roeden en de halve stelling zijn ten behoeve van het maken van damwanden verwijderd. Alle aangrenzende tuinmuurtjes zijn gesloopt.

In het verslagjaar werd een begin gemaakt met het slaan van stalen palen in en rondom het molencomplex. Deze vormen de fundering voor een betonplaat waar de molen weer op komt te staan. Tijdens het aanbrengen van het dak van de tunnel zal deze gehele betonplaat met een meter worden gelift (zomer 2012). In het verslagjaar werd ten slotte bekend dat het project met 15 maanden vertraagd is, zodat de teruglevering van de molen met woning en bijgebouwen door ProRail aan de vereniging pas plaatsvindt in 2013.

De restauratie van **molen Rijn en Lek (Wijk bij Duurstede)** kwam in de zomer van 2010 gereed. Het gedeelte onder de stelling (poort) werd opnieuw gevoegd, evenals de horizontale hoekvlakken boven de stelling. Tijdens de Open Monumentendag op 11 september werd de molen door de voorzitter van De Hollandsche Molen, mevrouw Verver-Aartsen, feestelijk in gebruik genomen. Tevens werd het boek "De molen Rijn en Lek te Wijk bij Duurstede Wereldberoemd dankzij een misvatting" gepresenteerd. Dit verscheen n.a.v. het 350-jarig bestaan van de korenmolen.

De drie overige restauraties zijn vertraagd. In eerste instantie had het rijk als voorwaarde gesteld dat deze op 31 december 2010 gereed moesten zijn, maar inmiddels is de mogelijkheid geboden om een jaar uitstel te krijgen. De vereniging heeft hiervan dankbaar gebruik gemaakt.

Op 28 april werd op feestelijke wijze de start van de restauratie van **molen De Zwaluw (Zuurdijk)** gevierd met het onthullen van het bouwboard en het strijken van de roeden. De op 1 juli verwijderde kap werd hersteld en teruggeplaatst. Ook de lange en korte spruit, het staartwerk en de windpeluw zijn inmiddels gerestaureerd. De afronding van de restauratie is voorzien voor 2011. Ten slotte werden in 2010 meerdere gesprekken gevoerd met het Groninger Landschap, over een mogelijke eigendomsoverdracht van de molen in 2012.

Het voorbereiden van de laatste fase van de restauratie van **molen De Speelman (Rotterdam-Overschie)**, het herstel van het metsel- en voegwerk, heeft veel tijd in beslag genomen. Medio november kon met de restauratie begonnen worden. Vanwege de intredende vorst kon het voegwerkherstel echter niet aanvangen.

De restauratie van **molen De Jager (Oud-Vossemeer)** heeft het meest te kampen gehad met tegenslag. De molen heeft inmiddels een volledig nieuwe houten stelling met stutten. De kap werd hersteld en de staart en een lange spruit zijn vernieuwd. Het metsel- en voegwerk van de romp en de draaiende delen van het interieur werden hersteld. De restauratie is uitgevoerd als leerlingbouwplaats.

De molen is gelegen op een perceel dat geheel is omsloten door het terrein van de bureu. Uiteindelijk is een stuk naastgelegen akker van een boer gehuurd alwaar de kap kon worden geplaatst. Op 31 mei is met de restauratie aangevangen, maar helaas kwam tien dagen later de buurman onverwacht te overlijden. Na een korte rustperiode kon de restauratie twee weken later weer voortgezet worden. Op 7 juli werden de kap en de roeden met behulp van een grote kraan van de molen getakeld en naast de molen neergezet. Begin 2011 zal de kap worden teruggeplaatst en in de loop van dat jaar kan de restauratie afgerond worden.

Aan de overige molens van de vereniging werd het nodige **onderhoud** uitgevoerd. Van molen **De Slokop (Spaarndam)** zijn o.a. de kap en de rollerwagens geheel hersteld, zodat de molen weer kan kruien. Ook is de molen geschilderd. Bij molen **Nooit Gedacht (Warnsveld)** is het rietdek van de romp en kap volledig nagelopen. **Molen Zuidpolder (Edam)** heeft een nieuwe achterbalk gekregen. Ook hier zijn schilderwerkzaamheden uitgevoerd en is het rietdek van de kap en de velden bijgestopt. De adviseur molenbiotoop van de vereniging is de nieuwe molenaar van de molen en heeft de molen per 1 februari 2010 betrokken. Vanwege de bewoonbaarheid is de kelder schoon gemaakt en verstevigd en de gevaarlijke elektrische bedrading opnieuw aangelegd.

Van de **Braakmolen (Goor)** zijn de lange en korte spruit, staartbalk en korte schoren en één lange schoor vernieuwd. Tevens zijn voeghoutkoppen hersteld en is het rietdek bijgestopt. Tot slot is een klein gedeelte van het metsel- en voegwerk hersteld.

Bij molen **Het Noorden (Oosterend)** zijn van de Dekkerpompen twee versleten pompwaaiers vernieuwd en de onderlagers vervangen.

Bij de **Molen van Batenburg** en molen **De Zwaan (Ouderkerk a/d Amstel)** zijn in 2010 nagenoeg geen onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor het **gemaal naast molen Het Noorden**, eveneens eigendom van de vereniging, waarvoor nog rijkssubsidie beschikbaar is.

Financieel beleid

Het financiële beleid is erop gericht het vermogen van de vereniging tenminste in stand te houden. Al enige jaren zijn de inkomsten van de vereniging en de opbrengsten van het vermogen niet in evenwicht met de exploitatielast van het verenigingsbureau. Dientengevolge neemt het vermogen geleidelijk af. Als oorzaken zijn te noemen:

1. Een terugloop van het aantal leden en donaties.
2. Het structureel achterblijven van giften en nalatenschappen.
3. De lage kapitaalmarktrente (het totaalrendement van de obligatieportefeuille is de afgelopen jaren gedaald door de omwisseling van uitgelote hoog rentende obligaties in obligatieleningen met een beduidend lagere couponrendement).
4. Het op advies aangehouden hoge liquiditeitsaldo kon slechts tegen een laag percentage rentedragend worden gemaakt.

Het bestuur is zich er van bewust dat het onverkort vasthouden aan de geformuleerde ambities en het hoge activiteitsniveau alleen dan verantwoord is, als er een reëel vooruitzicht is dat de inkomsten en de uitgaven weer in evenwicht zullen komen. Mede in het perspectief van de ingezette economische groei, wordt verwacht dat in de planperiode tenminste een evenwicht wordt bereikt tussen de baten en de lasten. Het bestuur denkt de inkomsten te kunnen verhogen door de fondsenwerving te intensiveren en professionaliseren.

Het bestuur heeft besloten dat de eigen molens van de vereniging overgedragen kunnen worden aan plaatselijke molenorganisaties. Dit kan leiden tot een efficiencyslag, al is dat geen hoofddoel.

Aanwending vermogen

Het vrij besteedbaar vermogen van de vereniging is / wordt als bron van inkomsten aangewend voor:

- beleggingen in aandelen en obligaties.
- het aanhouden van liquiditeiten.

Het bestuur zal in 2011 besluiten over de bestemming van de overige reserves.

Beleggingsbeleid

Ten behoeve van het beheer van het vermogen en de Fondsen op naam, is op 10 maart 2003 tussen de Stichting FAOM en MeesPierson B.V. een “overeenkomst van Effectendienstverlening” gesloten. In deze overeenkomst worden onder andere het vermogensbeheer en het beleggingsadvies nader geregeld. De advisering door MeesPierson wordt uitgevoerd met als basis het door het bestuur vastgestelde defensieve risicoprofiel van de beleggingsportefeuille. Dit risicoprofiel is mede gebaseerd op de aanbevelingen, die zijn uitgebracht door diverse adviescommissies. Het bestuur van de Stichting FAOM heeft verder besloten, dat aan alle beleggingsbeslissingen een advies van MeesPierson ten grondslag moet liggen.

Stichting FAOM heeft ook in 2010 een defensief beleggingsbeleid gevoerd. Kenmerken van dit beleid zijn:

- van het vermogen mag maximaal 30% belegd worden in aandelen;
- er worden uitsluitend aandelen aangehouden in beleggingsfondsen;
- nieuw te verwerven obligaties hebben tenminste een AA-rating.

Amsterdam, 23 februari 2011

Bestuur De Hollandsche Molen, Vereniging tot behoud van molens in Nederland

Mevrouw W.M. Verver-Aartsen (voorzitter)

drs. P.C. van den Brink (vice-voorzitter)

Mr drs. E.S. Rijnders (secretaris)

Dr. H. Kaag-van der Boon (penningmeester)

Drs. D.J. Braay

Drs. L.M. van Term

Directie De Hollandsche Molen: L.M. Endedijk

Samengevoegde balans per 31 december 2010 en 2009

(opgesteld na winstbestemming)

In euro's

ACTIVA	Realisatie 2010	Realisatie 2009
I Vaste activa		
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	51.182	52.238
Materiële vaste activa voor de bedrijfs- voering van de eigen organisatie	653.012	661.078
Financiële vaste activa	238.986	238.986
Totaal vaste activa	943.180	952.302
Vlottende activa		
2 Effecten	1.851.682	1.844.512
3 Voorraden	9.356	9.432
4 Vorderingen	605.761	549.752
5 Liquide middelen	558.453	764.628
Totaal vlottende activa	3.025.253	3.168.324
Totaal activa	3.968.433	4.120.626
PASSIVA	Realisatie 2010	Realisatie 2009
6 Reserves		
Continuïteitsreserve	836.904	836.904
Overige reserve	955.036	926.914
	1.791.940	1.763.818
7 Fondsen		
Bestemmingsfondsen	575.512	554.950
Fonds activa doelstellingen	51.182	52.238
Fonds activa bedrijfsvoering	668.557	661.078
	1.295.251	1.268.266
Totaal vermogen	3.087.191	3.032.084
8 Kortlopende schulden		
Belastingen en sociale premies	31.716	19.118
Overige schulden en overlopende passiva	849.525	1.069.424
Totaal kortlopende schulden	881.242	1.088.542
Totaal passiva	3.968.433	4.120.626

Samengevoegde staat van baten en lasten over 2010 en 2009

BATEN	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
10 Baten eigen fondsenwerving	410.479	352.000	397.862
11 Aandeel in acties van derden	566.666	400.000	566.667
12 Subsidies	225.831	197.500	73.357
13 Resultaat beleggingen	197.093	106.500	190.535
14 Overige baten	683.128	203.000	401.768
	<hr/>		
Som der baten	2.083.197	1.259.000	1.630.189
LASTEN	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Besteed aan doelstellingen			
15 Draagvlakverbreding	369.671	210.177	426.570
16 Belangenbehartiging	344.194	319.989	186.139
17 Advisering	142.694	111.130	122.930
18 Fondsen t.b.v. derden	481.321	482.238	512.415
19 Eigen molens	542.687	114.090	251.013
	<hr/>		
	1.880.568	1.237.624	1.499.067
Werving baten			
20 Kosten eigen fondsenwerving	71.784	74.571	48.763
% van Baten eigen fondsenwerving	17%	15%	12%
22 Kosten van beleggingen	5.328	5.000	3.785
	<hr/>		
	77.113	79.571	52.548
Beheer en administratie			
23 Kosten beheer en administratie	70.409	71.639	74.983
% van Besteed aan doelstellingen	4%	6%	5%
	<hr/>		
Som der lasten	2.028.090	1.388.835	1.626.598
Saldo van baten en lasten	55.107	-129.835	3.591
24 Correctie t.o.v. jaarrekening 2008			-124.185
Definitief saldo van baten en lasten 2009			-120.594

Resultaatbestemming 2010

Toevoeging Stockhuysen Publicatiefonds	950
Onttrekking Wijnaendts-Luijtenfonds	-8.000
Toevoeging Wijnaendts-Luijtenfonds	16.812
Toevoeging Fonds De Lange	2.800
Toevoeging aan overige reserves i.v.m. resultaat 2010	42.545
	<u>55.107</u>

Kasstroomoverzicht

	2010		2009	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Exploitatieresultaat		55.107		-120.594
Aanpassingen voor:				
Afschrijving materiële vaste activa	9.122		19.951	
Toevoeging aan voorzieningen	<u>0</u>		<u>0</u>	
		9.122		19.951
Veranderingen in vlottende middelen:				
Vorraden	75		-3.923	
Vorderingen	-56.009		-6.685	
Kortlopende schulden	<u>-207.300</u>		<u>86.087</u>	
		-263.234		75.479
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-199.005		-25.164
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	0		8.948	
Desinvesteringen materiële vaste activa	<u>0</u>		<u>0</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		0		-8.948
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden	0		0	
Nieuwe langlopende schuld	0		0	
Toevoeging aan (bestemde) fondsen	0		0	
Onttrekking aan beleggingen	<u>-7.170</u>		<u>204.314</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-7.170		204.314
Mutatie liquide middelen		<u>-206.175</u>		<u>170.202</u>

Toelichting behorende tot de samengevoegde jaarrekening

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van de Richtlijnen 640 (organisaties zonder winststreven) en 650 (fondsenwervende instellingen) van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd.

Groepsrelaties en voornaamste activiteiten

Vereniging De Hollandsche Molen vormt een groep met twee andere instellingen, te weten Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens (FAOM) en De Koningspil B.V. De groepsrelaties worden in het onderstaande toegelicht. Voor de groep is een samengevoegde jaarrekening opgesteld, om inzicht te geven in de resultaten en vermogenspositie van de groep.

Het bestuur van de Vereniging De Hollandsche Molen heeft besloten dat vermogensbestanddelen kunnen worden overgedragen aan de Stichting FAOM. Deze Stichting beheert de overgedragen vermogensbestanddelen. Het bestuur van deze Stichting wordt statutair gevormd door de voorzitter, secretaris en penningmeester van Vereniging De Hollandsche Molen, aangevuld met twee overige leden. De Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens stelt jaarlijks, aan de hand van de jaarbegroting van de Vereniging, de voor dat verenigingsjaar benodigde financiële middelen beschikbaar, voor zover de overgedragen vermogensbestanddelen inclusief de waardeinstijging of -vermindering door beleggingsresultaten daartoe toereikend zijn.

Giften, schenkingen, legaten en nalatenschappen gedaan aan De Hollandsche Molen die meer dan € 450 bedragen, worden toegevoegd aan het vermogen van de Stichting FAOM, tenzij de schenker anders bepaalt. Het aantal geplande activiteiten van de Vereniging en de financiële omvang daarvan wordt onder andere bepaald door de opbrengsten van het vermogen van de Vereniging.

Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens is opgericht op 9 maart 1972 en is gevestigd te Amsterdam en heeft ten doel de Vereniging De Hollandsche Molen in de gelegenheid te stellen molens aan te kopen, te restaureren en te onderhouden. Om dat doel te bereiken verwerft, administreert en beheert de Stichting fondsen in algemene zin en fondsen op naam. De Stichting beheert voor de Vereniging tevens alle ontvangen schenkingen en nalatenschappen. Feitelijk beheert de Stichting het vermogen van de Vereniging. Om de continuïteit van de Vereniging te waarborgen, heeft de Stichting zich garant gesteld voor het exploitatietekort van de Vereniging in enig jaar. Ter waarborging van de continuïteit van De Koningspil B.V. heeft de Stichting de garantie afgegeven te zullen voorzien in mogelijke liquiditeitstekorten, vanwege de exploitatie van het pand aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam. De Stichting heeft op 10 maart 2003 een overeenkomst gesloten met MeesPierson B.V. voor het vermogensbeheer van de beleggingsportefeuille en voor beleggingsadvies. Het vermogensbeheer en de advisering worden uitgevoerd binnen de randvoorwaarden van het door het bestuur vastgestelde beleggingsbeleid.

Per 31 december 2010 bestond het bestuur van de Stichting FAOM mevrouw W.M. Verver-Aartsen (voorzitter), mr drs. E.S. Rijnders (secretaris), mevrouw dr. H. Kaag-van der Boon (penningmeester), J.V. van Noorle Jansen en J.B. Kleijn.

De Koningspil B.V. is opgericht op 27 september 2000 met als doelstelling het exploiteren van panden in gebruik bij de vereniging. Het initiatief tot de oprichting van De Koningspil B.V. is genomen door de

Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens. De stichting is enig aandeelhouder van de vennootschap. De directie van De Koningspil B.V. wordt gevoerd door het bestuur van de Vereniging. De voornaamste bedrijfsactiviteit van De Koningspil B.V. betreft de exploitatie van het pand Zeeburgerdijk 133-139 te Amsterdam.

Grondslagen voor samenvoeging (consolidatie)

De samengevoegde jaarrekening omvat de financiële gegevens van Vereniging De Hollandsche Molen en haar groepsmaatschappijen. Groepsmaatschappijen zijn partijen waarin Vereniging De Hollandsche Molen een meerderheidsbelang heeft en/of waarop overwegende invloed wordt uitgeoefend. Bij de bepaling of overwegende invloed wordt uitgeoefend, worden financiële instrumenten, die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken.

In de samengevoegde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep behaalde resultaten. De groepsmaatschappijen zijn integraal samengevoegd. Voor samengevoegde stichtingen is sprake van samenvoeging met het hoofd van de groep. Voor een overzicht van de samengevoegde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans, onder de kop Overzicht groepsmaatschappijen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Vreemde valuta

Bedragen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koersen per balansdatum. Koersverschillen worden verwerkt in de staat van baten en lasten onder financiële baten en lasten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Bij de molens wordt rekening gehouden met een restwaarde van € 1. De aanwezige historische documentatie in de Molen Documentatie Collectie heeft geen aanschafprijs, maar heeft een belangrijke historische waarde. Deze post is gewaardeerd op PM.

Onroerend goed Zeeburgerdijk te Amsterdam

Bij besluit van het Dagelijks Bestuur van De Hollandsche Molen van 1 maart 2000 werd om vier redenen besloten tot de aankoop van het pand Zeeburgerdijk 133-139, te weten:

1. Door de toename van de activiteiten van de Vereniging was de behuizing in een deel van het toenmalige pand Sarphatistsraat 634 (v.h. Oranje Nassaukazerne) te Amsterdam te krap geworden.
2. De werkomstandigheden in dit pand voldeden niet volledig meer aan de Arbo-normen.

3. Er waren onvoldoende mogelijkheden om de veelomvattende molendocumentatie voor geïnteresseerden en voor onderzoek op een goede wijze toegankelijk te maken.
4. Het bestaande huurcontract liep af per 1 januari 2000 en de verhuurder wenste de overeenkomst uitsluitend te verlengen tegen een aanzienlijk hogere huurprijs.

Naast het besluit tot aankoop van het pand aan de Zeeburgerdijk bevat het besluit tevens de volgende onderdelen:

1. De verkoop van de appartementen, indien deze vrij van huur beschikbaar komen. Alvorens tot verkoop van een appartement te kunnen overgaan, dient het pand aan de Zeeburgerdijk eerst gesplitst te worden in appartementsrechten. Op dit moment is het niet bekend of de gemeente Amsterdam aan een splitsing haar goedkeuring zal geven.
2. Het eigendomsrecht van het pand aan de Zeeburgerdijk over te dragen aan De Koningspil B.V.
3. Deze beslissing wordt gemotiveerd door de financiële risico's van de exploitatie van het pand buiten de Vereniging te willen houden. Algemeen bekend is, dat de grond onder of in de omgeving van het pand door de eeuwen heen is vervuild. Omdat de vervuiling zijn eerste oorsprong heeft in de 17^e eeuw, mag worden aangenomen dat de B.V. en de Vereniging niet zullen worden gehouden aan het schonen van de grond.

Enig aandeelhouder van de B.V. is de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens. De directie van De Koningspil B.V. wordt gevormd door het bestuur van de Vereniging De Hollandsche Molen. Tot dagelijks beheerder is benoemd dhr. L.M. Endedijk, directeur van het bureau van de Vereniging De Hollandsche Molen.

Op 14 juli 2000 werd het pand door Woonstichting De Key in eigendom overgedragen aan de Vereniging i.c. De Koningspil B.V. tegen betaling van de koopsom van € 680.670,32.

Het pand Zeeburgerdijk 133 - 139 is gebouwd in 1971 en bestaat uit:

- Het appartement Zeeburgerdijk 135;
- het appartement Zeeburgerdijk 137;
(beide appartementen zijn verhuurd)
- Op de begane grond bevinden zich de kantoor- en werkruimten van het Verenigingsbureau. Op de 1^e verdieping is het documentatiecentrum van de Vereniging ingericht. Op deze verdieping is ook een vergaderruimte.

De kantoorruimten zijn door De Koningspil B.V. verhuurd aan de Vereniging. De huursom bedraagt per 31 december 2010 € 45.415 per jaar.

Ten behoeve van de aankoop en verbouw van het pand Zeeburgerdijk 133 - 139 heeft de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens een lening verstrekt aan De Koningspil B.V. ten bedrage van € 1.098.900. Als zekerheid voor deze lening heeft de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens een hypotheek op het pand genomen voor genoemd bedrag vermeerderd met renten en kosten.

Materiële vaste activa per 31 december 2010

Verzekering

De appartementen, kantoor- en werkruimten waren verzekerd tegen herbouwwaarde voor een bedrag van € 959.400. Verbouwingskosten waren verzekerd tot een bedrag van € 466.700. In 2006 heeft een

hertaxatie plaatsgevonden van het gehele gebouw, die uitkwam op een waarde van 2,09 miljoen euro. Voor de verzekerde waarde van de molens zie bijlage A.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Molens : 3 1/3, restwaarde € 1.
- Gebouw Zeeburgerdijk 133-139, Amsterdam : 2 1/2. (tot max. 50% WOZ-waarde)
- Verbouwingskosten : 10.
- Computerapparatuur : 33 1/3.

Inventaris:

- Kantoor machines : 33 1/3, restwaarde 10%.
- Kantoorsoftware : 20-33 1/3.
- Kunst : 0.
- Overige inventaris : 10.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van Vereniging De Hollandsche Molen gehanteerd. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde. In 2010 hebben geen aan- of verkoop in deelnemingen plaatsgevonden.

Impairment of vervreemding van vaste activa

De Vereniging verantwoordt materiële en financiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Volgens deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden beoordeeld op impairment wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van het actief. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten. In 2010 is geen bedrag voor impairment geboekt.

Beleggingen

Aan de beurs genoteerde aandelen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde, de niet aan de beurs genoteerde aandelen worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Obligaties worden in de jaarrekening opgenomen tegen de nominale waarde.

De waardering van ter belegging aangehouden onroerend goed is gelijk aan de waardering zoals vermeld onder materiële vaste activa.

Voorraad

De voorraden zijn gewaardeerd tegen aanschafprijs, eventueel verminderd met een voorziening voor incurantheid.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. Vorderingen op grond van nog niet afgewikkelde nalatenschappen worden gewaardeerd in overeenstemming met de opgave van het notariskantoor dat belast is met de afwikkeling of conform de opgave van de executeur-testamentair.

Baten uit fondsenwerving

Onder baten uit fondsenwerving wordt verstaan de baten uit fondsenwervende activiteiten.

Kosten uit fondsenwerving

Onder kosten uit fondsenwerving wordt verstaan de ter zake van fondsenwervende activiteiten gemaakte direct toerekenbare kosten, evenals de aan fondsenwervende activiteiten toegerekende indirecte (uitvoerings)kosten.

Nettobaten uit fondsenwerving

Onder nettobaten uit fondsenwerving wordt verstaan het saldo van de baten en lasten uit fondsenwerving.

Lasten op grond van de doelstelling

Onder lasten op grond van de doelstelling wordt verstaan de directe kosten voor activiteiten, gericht op het verwezenlijken van de statutaire doelstellingen van de Vereniging.

Financiële baten/lasten

Onder financiële baten/lasten wordt verstaan interestbaten en -lasten, evenals de resultaten uit de effectenportefeuille.

Belastingen over het resultaat

De belastingen over het resultaat omvatten zowel de op korte termijn te verrekenen belastingen als de latente belastingen, rekening houdend met fiscale faciliteiten en niet-aftrekbare kosten. Op winsten worden geen belastingen in mindering gebracht indien en voor zover compensatie van deze winsten met in voorgaande jaren geleden verliezen mogelijk is.

Op verliezen worden belastingen in mindering gebracht indien compensatie met in voorgaande jaren behaalde winsten mogelijk is en dit leidt tot teruggave. Tevens worden belastingen in mindering gebracht indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat compensatie van verliezen met toekomstige winsten mogelijk is.

De belastingen worden berekend over de resultaten rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Pensioenlasten

De collectieve pensioenregeling welke De Hollandsche Molen heeft afgesloten met Nationale Nederlanden verplicht de vereniging slechts tot het betalen van de overeengekomen premie. Verplichtingen in verband met te betalen premies in het kader van de pensioenregeling worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarover de premies zijn verschuldigd.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Toelichting op de balans

I. Vaste activa

	2010	2009
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	51.182	52.238
Materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering eigen organisatie	653.012	661.078
Financiële vaste activa	238.986	238.986
	<u>943.180</u>	<u>952.302</u>

Het verloop van de materiële vaste activa in het kader van de doelstelling is als volgt:

	Molens en bijbehorend OG	Molen Documentatie Collectie	Totaal
Cumulatieve aanschafwaarde 1/10/2010	59.805 PM		59.805
Cumulatieve afschrijving 1/1/2010	-7.567 PM		-7.567
Boekwaarde 1/1/2010	<u>52.238</u>	<u>PM</u>	<u>52.238</u>
Mutaties in de boekwaarde			0
* Investerings		PM	0
* Desinvesteringen		PM	0
* Afschrijvingen	-1.056	PM	-1.056
* Afschrijvingen desinvesteringen		PM	0
	<u>-1.056</u>	<u>PM</u>	<u>-1.056</u>
Cumulatieve aanschafwaarde 31/12/2010	59.805	PM	59.805
Cumulatieve afschrijving 31/12/2010	-8.623	PM	-8.623
Boekwaarde 31/12/2010	<u>51.182</u>	<u>PM</u>	<u>51.182</u>

De molens zijn aangekocht of verkregen in het kader van de doelstelling. De WOZ-waarde van de molens tezamen bedraagt € 1.316.595 (zie bijlage A). De verzekerde waarde van de bibliotheek van de vereniging bedroeg in 2010 € 156.900 (2009: 156.900).

Het verloop van de materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering van de eigen organisatie is als volgt:

	Gebouwen en terreinen (incl. verbou- wingskosten)	Inventaris en overige materiële vaste activa	Totaal
Cumulatieve aanschafwaarde 1/10/2010	899.353	181.215	1.080.568
Cumulatieve afschrijving 1/1/2010	-288.233	-131.257	-419.490
Boekwaarde 1/1/2010	<u>611.120</u>	<u>49.958</u>	<u>661.078</u>
Mutaties in de boekwaarde			
* Investerings		0	0
* Afschrijvingen		-8.066	-8.066
	<u>0</u>	<u>-8.066</u>	<u>-8.066</u>
Cumulatieve aanschafwaarde 31/12/2010	899.353	181.215	1.080.568
Cumulatieve afschrijving 31/12/2010	-288.233	-139.323	-427.556
Boekwaarde 31/12/2010	<u>611.120</u>	<u>41.892</u>	<u>653.012</u>

De WOZ-waarde (per 1 januari 2010) van het onroerend goed aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam bedraagt € 361.000 voor de twee appartementen en € 576.500 voor het kantoorgedeelte.

De financiële vaste activa betreffen de appartementen aan de Zeeburgerdijk 135 en 137 te Amsterdam, welke worden verhuurd aan derden. De waardering van de appartementen is gelijk aan de kantoorruimte, dat wil zeggen aanschafprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen berekend op lineaire basis en op basis van de geschatte economische levensduur van 40 jaar tot een maximum van 50% van de WOZ-waarde.

2. Effecten

De effecten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Aandelen:		
* Beursgenoteerd	790.526	573.356
Obligaties:		
* Nominale waarde	747.000	857.000
* Wijnaendts-Luijten Fonds (beursgenoteerde obligaties)	212.500	312.500
Overige effecten	101.656	101.656
	<u>1.851.682</u>	<u>1.844.512</u>

Mutaties in 2010	2010	2009
Stand per 1 januari	1.844.512	2.048.826
Mutaties in de boekwaarde:		
* Aankopen	110.854	0
* Verkopen en uitlotingen	-210.000	-186.300
* Correctie voorgaande jaren	0	-124.185
* Koersverschillen	106.316	106.171
Stand per 31 december	<u>1.851.682</u>	<u>1.844.512</u>

De aankoop in 2010 betrof aandelen Koninklijke Olie welke in het kader van de nalatenschap Koedijk aan de vereniging werden toegewezen. Voor een nadere specificatie van de post effecten wordt verwezen naar bijlage B.

3. Voorraden

De voorraad betreft de voorraad artikelen, die in de (web)winkel van de Vereniging worden verkocht.

4. Vorderingen

	2010	2009
Overige vorderingen	530.956	467.681
Overlopende passiva	74.805	82.071
	<u>605.761</u>	<u>549.752</u>

Overige vorderingen

	2010	2009
Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen en legaten:		
* Nalatenschap Koedijk	0	200.000
* Nalatenschap De Bruin-de Wilde	100.000	0
* Nalatenschap Robberts-Kroonstuiver	65.000	0
	<u>165.000</u>	<u>200.000</u>
Onderhoudssubsidies	41.591	147.864
Restauratiesubsidies	260.030	87.049
Te ontvangen subsidie Prins Bernhard Cultuurfonds	0	5.000
Te vorderen dividendbelasting	380	-284
Lening Molenstichting Land van Heusden en Altena	11.345	11.345
Voorziening voor inbaarheid lening	-11.345	-11.345
Overige	63.955	28.052
	<u>530.956</u>	<u>467.681</u>

Lening Molenstichting Land van Heusden en Altena

Dit betreft een in 2000 afgesloten renteloze lening aan de Molenstichting Land van Heusden en Altena ten behoeve van het afronden van de restauratie van de Noordeveldse Molen te Dussen. Met de stichting werd overeengekomen dat de lening binnen 5 jaar zou worden terugbetaald. Vanwege het ontbreken van de nodige middelen daartoe bij de stichting, heeft het bestuur van de Vereniging besloten de lening voorlopig buiten invordering te stellen en is een voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Overlopende activa

	2010	2009
Vooruitbetaalde erfpacht	3.269	3.269
Vooruitbetaalde opstalverzekering	937	937
Vooruitbetaalde overige kosten	31.722	38.981
Te vorderen couponrente	24.688	24.694
Te vorderen couponrente Wijnaendts-Luijten Fonds	14.189	14.190
	<u>74.805</u>	<u>82.071</u>

5. Liquide middelen

	2010	2009
Deposito molen De Roos (Rabobank)	0	60.964
Kas	238	413
ABN AMRO Bank	10.600	6.959
Rabobank	32.419	55.536
Rabobank bedrijfstelerekening	28.363	25.809
MeesPierson	193.436	383.271
MeesPierson Wijnaendts-Luijten Fonds	227.599	108.538
MeesPierson Fonds Van Lange	2.351	2.305
ING Stokhuijzen Publicatiefonds	145	0
ING	62.317	74.653
ABN AMRO (vh. Fortis Bank)	1.436	46.180
Kruisposten	-450	0
	<u>558.453</u>	<u>764.628</u>

6. Reserves

Het eigen vermogen betreft zowel het vrij besteedbare vermogen als het vastgelegd vermogen.

Verloopstaat eigen vermogen	Contin. Reserve	Overige reserve	Bestemm. fondsen	Fonds activa doelst.	Fonds activa bedrijfs- voering	Totaal
Stand per 1 jan 2010	836.904	926.914	554.950	52.238	661.078	3.032.084
Resultaatsbestemming 2010		34.545	20.562			55.107
Mutaties						
bestemmingsreserves						0
Toevoeging						
bestemmingsreserves						0
Mutatie Fonds						
activa doelstellingen		1.056		-1.056		0
Mutatie Fonds						
activa bedrijfsvoering		-7.479			7.479	0
Overige mutaties						
Stand 31 dec 2010 (na winstbestemming)	836.904	955.036	575.512	51.182	668.557	3.087.191

De maximale omvang van de continuïteitsreserve bedraagt anderhalf maal de uitvoeringskosten van het boekjaar.

7. Fondsen

Bestemmingsfondsen

	2010	2009
Fonds Van Lange	139.551	136.751
Stokhuijzen Publicatie Fonds	65.201	64.251
Wijnaendts-Luijten Fonds	370.760	353.948
	<u>575.512</u>	<u>554.950</u>

Fonds Van Lange

Dit betreft een nalatenschap “onder de last om deze erfenis te gebruiken voor de aankoop van onroerende zaken in de Provincie Utrecht”.

In het kader van de resultaatsbestemming wordt voorgesteld aan het saldo van het fonds € 2.800 toe te voegen, waardoor het saldo per 1 januari 2011 € 139.551 gaat bedragen.

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2010	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009
Stand per 1 januari	136.751	133.951
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen/nog te ontvangen rente	2.800	2.800
	<u>139.551</u>	<u>136.751</u>

Stokhuizen Publicatie Fonds

Dit fonds betreft een in 1998 ontvangen nalatenschap. In overleg met de nabestaanden van mevrouw C. Stokhuizen is door het bestuur besloten deze nalatenschap te bestemmen ten behoeve van publicatiedoeleinden.

In het kader van de resultaatbestemming wordt voorgesteld aan het saldo van het fonds € 950 toe te voegen, waardoor het saldo per 1 januari 2011 € 65.201 gaat bedragen.

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2010	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009
Stand per 1 januari	64.251	40.364
Toevoeging bestemmingsreserve Molenstudies	0	22.937
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen/nog te ontvangen rente	950	950
	<u>65.201</u>	<u>64.251</u>

Wijnaendts-Luijten Fonds

Dit fonds betreft een in 1995 ontvangen nalatenschap. Het rendement van dit op bankrekeningen aangehouden of in obligaties belegde vermogen wordt in het jaar volgend op het boekjaar ter beschikking gesteld voor het onderhoud aan molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Van het rendement wordt 10% toegevoegd aan het kapitaal van het fonds en 10% aan Vereniging De Hollandsche Molen verstrekt wegens verrichte werkzaamheden. Het bestuur heeft besloten dat met ingang van 1 januari 1999 het koersresultaat op obligaties van dit fonds niet wordt meegenomen bij de berekening van de te besteden gelden van het fonds. Nieuwe obligaties worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

In het kader van de resultaatbestemming wordt voorgesteld aan het saldo van het fonds € 8.812 toe te voegen, waardoor het saldo per 1 januari 2011 € 362.760 gaat bedragen.

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2010	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009
Stand per 1 januari	353.948	337.136
Herwaardering obligaties	0	0
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen/nog te ontvangen rente		0
* ontvangen/nog te ontvangen couponrente	16.812	16.812
* Bestedingen/aangegane verplichtingen		0
* Beheersvergoeding De Hollandsche Molen		
	<u>370.760</u>	<u>353.948</u>

Fonds activa doelstellingen

De reserve activa doelstelling omvat die activa die in het kader van de doelstelling zijn vastgelegd. Deze activa hebben betrekking op de activa van molens en bijbehorend onroerend goed. Deze reserve kan daardoor niet vrij worden besteed. Een mutatie in de activapost molens en bijbehorend onroerend goed leidt tot overeenkomstige mutaties in deze reserve.

Fonds activa bedrijfsvoering

De reserve activa bedrijfsvoering omvat de activaposten (gebouwen en terreinen, inventaris en overige materiële vaste activa) waarin middelen zijn vastgelegd ten behoeve van de bedrijfsvoering. Om deze reden zijn deze middelen niet vrij besteedbaar.

8. Kortlopende schulden

	2010	2009
Belastingen en sociale premies	31.716	19.118
Overige schulden en overlopende passiva	849.525	1.069.424
	<u>881.242</u>	<u>1.088.542</u>

Belastingen en sociale premies

	2010	2009
Omzetbelasting	10.945	3.615
Loonheffing	21.455	15.503
Vennootschapsbelasting	-684	0
	<u>31.716</u>	<u>19.118</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	2010	2009
Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen:		
* Wijnaendts-Luijten Fonds	7.248	15.248
* Gravin van Bylandt Stichting	56.746	48.746
* Van Toorn-Scholten Stichting	4.852	4.852
* BankGiro Loterij	462.849	398.373
Te betalen overige kosten	240.326	310.254
Vooruitontvangen contributies	1.721	32.632
Overige vooruitontvangen bedragen	46.522	241.178
Reservering vakantiedagen	11.172	7.564
Reservering vakantiegeld	12.249	10.304
Overige	5.841	275
	<u>849.525</u>	<u>1.069.426</u>

Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen Gravin van Bylandt Stichting

In 2010 ontving De Hollandsche Molen van de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting een bedrag van € 26.000 voor bijdragen in het molenbehoud. Een specificatie van de toekenningen is opgenomen in hoofdstuk 10, baten eigen fondsenwerving.

Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen Van Toorn-Scholten Stichting

Deze stichting, welke tot voor kort anoniem wenste te blijven, stelt De Hollandsche Molen in staat voor de restauratie van verschillende molenprojecten toekenningen te doen. De Vereniging verzorgde voor deze stichting de selectie, toekenningen en uitbetalingen van bedragen na voltooiing van de betreffende projecten. Met ingang van 2006 verzorgt deze stichting zelf de uitbetalingen van bedragen.

BankGiro Loterij

In 2010 ontving De Hollandsche Molen uit de opbrengst 2009 van de BankGiro Loterij een bedrag van € 400.000. Uit de beschikbare middelen heeft het bestuur van De Hollandsche Molen toezeggingen gedaan aan derden. Een specificatie van de toekenningen is opgenomen in hoofdstuk 12, aandeel in acties van derden.

Overige vooruit ontvangen bedragen/Allemolens.nl

De afname van deze post wordt veroorzaakt door de besteding van in 2009 vooruit ontvangen subsidies in het kader van het project Allemolens.nl. Voor een toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 12 Subsidies.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Uit hoofde van operational-leasecontracten voor kantoorapparatuur en een auto bestaat per 31 december 2010 een resterende betalingsverplichting. Het contract voor kantoorapparatuur (kopieerapparaat) werd afgesloten op 1 augustus 2006 voor een periode van 72 maanden. Per jaartultimo bedraagt het aantal maanden 19 maanden en daardoor een huurverplichting van € 2.360. In 2010 werd een nieuw leasecontract voor de auto gesloten, welke nog een looptijd heeft van 16 maanden en een huurverplichting van € 11.454.

Toelichting samengevoegde staat van baten en lasten

Bestedingspercentages

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Bestedingspercentage lasten	93%	90%	91%
Bestedingspercentage baten	91%	98%	90%

Conform richtlijn 650 zijn in de tabel opgenomen het:

- bestedingspercentage lasten: percentage dat wordt gevonden door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door de som der lasten;
- bestedingspercentage baten: percentage dat wordt gevonden door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door de som der baten.

10. Baten uit eigen fondsenwerving

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Contributies, donaties, giften en schenkingen	152.444	187.000	122.038
Nalatenschappen	177.743	35.000	209.633
Contributie eigenaren	27.615	50.000	0
Giftenacties	13.484	44.000	25.989
Baten verkopen	13.193	10.000	14.202
Baten Gravin van Bylandt Stichting	26.000	26.000	26.000
	<u>410.479</u>	<u>352.000</u>	<u>397.862</u>

Contributies, donaties, giften en schenkingen

Contributies, donaties, giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar waar ze betrekking op hebben.

Met ingang van 2010 is de minimumcontributie verhoogd van € 20 naar € 30, hetgeen de toename van de post contributies ten opzichte van 2009 verklaart. De realisatie 2010 bleef wel achter bij de begroting vanwege de daling van het ledental en het geringe aantal leden dat vrijwillig de contributie verhoogde.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden verantwoord in het jaar dat deze bekend worden en dat de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Indien geen inschatting mogelijk is worden nalatenschappen verantwoord in de periode dat zij ontvangen worden. Voor een overzicht van de ontvangen nalatenschappen zie bijlage D.

Contributie eigenaren

Met ingang van 2010 is een speciaal lidmaatschap voor moleneigenaren ingevoerd. De verwachting was dat alle eigenaren die reeds lid waren van De Hollandsche Molen (293 in 2009), over zouden stappen naar het speciale lidmaatschap. Eind 2010 hadden echter 214 moleneigenaren dit speciale lidmaatschap afgesloten.

Giftenacties

Voor 2010 waren twee extra giftenacties gepland, namelijk in mei en september. De opbrengst van de mei-actie bleef ver achter bij de verwachtingen vanwege het te algemene en weinig fondsenwervingsgerichte karakter. Het bestuur besloot de septemberactie geen doorgang te laten vinden en bij de contributie-inning voor 2011 een extra beroep op de leden te doen.

Baten verkopen

De baten hebben betrekking op verkochte artikelen uit de webwinkel van de vereniging.

Baten Gravin van Bylandt Stichting

In 2010 ontving De Hollandsche Molen van de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting een bedrag van € 26.000 ter verdeling onder molenprojecten in Nederland. Met het bestuur van de stichting is afgesproken dat van dit budget € 2.500 als kosten door De Hollandsche Molen aangemerkt mogen worden. Het bestuur heeft het resterende budget ad € 23.500 als volgt verdeeld:

Houdt Braef Stant, Welsum (Ov)	€ 4.500
De Korenbloem, Kortgene (Zld)	€ 4.500
De Jager, Oud-Vossemeer (Zld)	€ 4.500
De Hoop, Veen (N-Br)	€ 4.500
De Twee Gebroeders, Wijk en Aalburg (N-Br)	€ 4.500
Nooit Gedacht, Budel (N-Br)	€ 1.000

Voor de besteding in 2010 van toegekende gelden wordt verwezen naar verstrekte subsidies als onderdeel van hoofdstuk 18 Fondsen t.b.v. derden.

II. Aandeel in acties van derden

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Bijdrage BankGiro Loterij	400.000	400.000	400.000
Bijdrage BankGiro Loterij t.b.v. tv-programma	166.666	0	166.667
	<u>566.666</u>	<u>400.000</u>	<u>566.667</u>

Bijdrage BankGiro Loterij Pojecten

In het boekjaar deed de BankGiro Loterij een toekenning van wederom € 400.000 aan De Hollandsche Molen. Met dit budget ondersteunt de vereniging diverse molenprojecten

	Restant budget 2009		€	155.000
	Budget 2010		€	400.000
Prov.	Plaats	Naam molen		
GR	Zuurdijk	De Zwaluw	€	10.000
GR	Feerwerd	Joeswert	€	10.000
FR	Dokkum	Zeldenrust	€	18.000
OV	Welsum	Houdt Braef Stant	€	25.000
NH	t Zand	De Hoop (Zeeman)	€	25.000
ZH	Mijnsheerenland	Oostmolen	€	90.000
Zld	Kortgene	Korenbloem	€	25.000
Zld	Cadzand	Nooitgedacht	€	3.000
Zld	Oud-Vossemeer	De Jager	€	25.000
Zld	Poortvliet	De Korenaar (2de toekenning)	€	8.000
Zld	Sluis	De Brak	€	25.000
NB	Werkendam	Vervoorne Polder	€	25.000
NB	Almkerk	Oude Doornse Molen	€	25.000
ZH	Langerak	Westermolen	€	25.000
ZH	Oud-Alblas	Peilmolen	€	25.000
ZH	Streefkerk	Broekmolen	€	25.000
NB	Budel	Nooit Gedacht	€	25.000
	Eigen molens De Hollandsche Molen		€	50.000
	Nationale Molendag		€	40.000
	Vergoeding De Hollandsche Molen		€	50.000
	Totaal toegekend 2010		€	554.000
	Overgeheveld naar 2011		€	1.000

Voor de besteding in 2010 van toegekende gelden wordt verwezen naar verstrekte subsidies als onderdeel van hoofdstuk 18 Fondsen t.b.v. derden.

Bijdrage BankGiro Loterij t.b.v. tv-programma

In 2010 kende de BankGiro Loterij aan het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting BOEi en De Hollandsche Molen een bedrag toe van € 500.000 voor de financiering van het tv-programma Het mooiste pand van Nederland. Het bedrag werd ontvangen door BOEi en gelijk verdeeld onder de drie organisaties.

12. Subsidies

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Allemolens.nl	220.831	197.500	60.857
Educatief molenaar WbDuurstede	5.000	0	12.500
	<u>225.831</u>	<u>197.500</u>	<u>73.357</u>

Allemolens.nl

In augustus 2009 werd opdracht verleend voor dit project, waarbij de collecties molendocumentatie van De Hollandsche Molen niet alleen ontsloten, maar ook digitaal toegankelijk gemaakt worden voor onderzoekers, eigenaren, molenaars en het grote publiek. De totale kosten voor dit project bedragen € 411.000. In 2009 werden voor dit project de nodige subsidietoezeggingen ontvangen van Senter Novem, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Prins Bernhard Cultuurfonds, VSB Fonds, SNS Reaal Fonds en M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting. In 2010 werd een tweede toekenning ontvangen van het Prins Bernhard Cultuurfonds van € 10.000.

De kosten voor het project Allemolens.nl bedroegen in 2010 € 220.831 (zie hoofdstuk 16 Belangenbehartiging) en hetzelfde bedrag is hier als bate opgenomen. Het restant ad € 46.187 is terug te vinden onder vooruit ontvangen bedragen (zie hoofdstuk 8 Kortlopende schulden).

Educatief molenaar Wijk bij Duurstede

Ter gelegenheid van het 350-jarig bestaan van molen Rijn en Lek te Wijk bij Duurstede in 2009 kon Han Mulder aan de slag als educatief molenaar. Dankzij een subsidie van de gemeente aan de Stichting De Wijkse Molen kon dit in het verslagjaar voortgezet worden.

13. Resultaat beleggingen

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Rente	10.964	15.000	11.193
Couponrente	58.922	70.000	55.784
(Stock)dividend	8.424	8.000	3.495
Dividend ledencertificaten Rabobank	3.638	5.000	4.963
Waardeverandering beleggingen	106.316	0	106.171
Baten verhuur appartementen Zeeburgerdijk	8.829	8.500	8.829
	<u>197.093</u>	<u>106.500</u>	<u>190.435</u>

Rente e.d.

De opbrengst van rente en dividend bleef achter bij de begroting als gevolg van de dalende marktrente. Vanwege de onrust op de financiële markten werden daarnaast aflopende obligaties en aandelen voorlopig liquide gehouden, met ook hier een relatief lage rente als gevolg. Daarnaast daalt de couponrente als gevolg van het aflopen van hoogrentende obligaties.

Waardeverandering beleggingen

Na de forse waardedaling van de aandelenportefeuille als gevolg van de kredietcrisis in het tweede deel van 2008 werd net als in 2009 een gunstig koersresultaat behaald.

Waardering beleggingen

De aandelenportefeuille wordt tegen marktwaarde gewaardeerd, obligaties tegen aanschafwaarde.

14. Overige baten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Baten van activiteiten	178.703	136.000	126.700
Baten van projecten	1.348	0	3.569
Baten eigen molens	503.077	67.000	271.499
	<u>683.128</u>	<u>203.000</u>	<u>401.768</u>

Baten van activiteiten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Bijdragen excursie	2.838	3.000	0
Bijdragen molencontactdag	3.088	3.000	0
Examengeld vrijwillige molenaars	6.045	4.000	0
Opbrengst publicaties	7.290		
Opbrengst werk voor derden	159.442	126.000	126.700
	<u>178.703</u>	<u>136.000</u>	<u>126.700</u>

Opbrengst werk voor derden

De realisatie 2010 betreft de advisering van overheden, diverse fondsen en BankGiro Loterij en verrichte werkzaamheden ten behoeve van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Zuid-Holland voor de biotoopinventarisatie in deze provincie.

Baten van projecten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Arbo-project	1.017		1.369
Opbrengst PIP-project	274		2.200
Biotoopproject validatie	57		
	<u>1.348</u>	<u>0</u>	<u>3.569</u>

Baten eigen molens

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Huren	6.958	7.000	11.147
Restauratiesubsidies	397.547	0	117.638
Onderhoudssubsidies	98.572	60.000	57.472
Baten verkoop grond De Roos Delft	0	0	85.242
	503.077	67.000	271.499

Restauratie- en onderhoudssubsidies

In 2010 werden restauraties uitgevoerd aan de molens De Zwaluw te Zuurdijk, Rijn en Lek te Wijk bij Duurstede, De Roos te Delft, De Speelman te Overschie en De Jager te Oud-Vossemeer. Bij restauraties is het uitgangspunt dat de gemaakte kosten gedekt moeten worden door ontvangen subsidies, bijdragen van fondsen en overige bijdragen.

In bijlage C is een specificatie opgenomen van de kosten en baten van onderhoud per molen.

Kostentoerekening

	DOELSTELLINGEN					WERVING BATEN			Totaal 2010
	draagvlak- verbreding	belangen- behartiging	advisering	fondsen tbv derden	eigen molens	fondsen- werving	beleg- gingen	beheer/ admin.	
Kosten van activiteiten	243.940	238.580	47.138	426.000	492.395	50.829	5.328		1.504.210
Salarissen/sociale lasten	66.611	55.954	50.625	29.309	26.645	11.102		37.302	277.548
Pensioenlasten	6.834	5.740	5.194	3.007	2.733	1.139		3.827	28.474
Ov. personeelskosten	15.107	12.690	11.481	6.647	6.043	2.518		8.460	62.946
Huisvestingskosten	8.386	7.045	6.374	3.690	3.355	1.398		4.696	34.943
Kantoorkosten	12.394	10.411	9.419	5.453	4.957	2.066		6.940	51.640
Overige alg. kosten	16.399	13.775	12.463	7.216	6.560	2.733		9.183	68.329
	369.671	344.194	142.694	481.321	542.687	71.784	5.328	70.409	2.028.090

In de richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen is een model voor lastenverdeling opgenomen. In dit model wordt onderscheid gemaakt tussen kosten besteed aan doelstellingen, kosten voor de werving van baten en kosten voor beheer en administratie. Binnen de richtlijn is de fondsenwervende instelling vrij om te bepalen welke kosten toegerekend worden aan beheer en administratie, mits een consistente methodiek wordt gehanteerd.

De Hollandsche Molen heeft gekozen voor een methodiek die logisch voortvloeit uit het systeem van meerjarenbeleidsplan en activiteitenplan. Bij het opstellen van het activiteitenplan 2010 is geïnventariseerd hoeveel uren de directie en medewerkers aan de vijf onderscheiden doelstellingen besteden en hoeveel uren betrekking hebben op beheer en administratie, waarbij de Aanbeveling kosten beheer en administratie van de VFI met ingang van 2010 is gevolgd.

Gebleken is dat laatstgenoemde groep van werkzaamheden 13% van het totaal aantal uren betrof. Dit percentage is gehanteerd bij de berekening van de kosten beheer en administratie (zie hoofdstuk 23). Het bestuur heeft als maximale norm een percentage van 25% van de totale uitvoeringskosten gesteld.

15. Draagvlakverbreding

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
CRM	2.575	15.000	10.435
Excursie	3.112	3.000	-70
Tijdschrift Molens	56.057	47.000	45.036
Fotowerk	0	750	1.068
Nationale Molen- en Gemalendag	40.000	50.000	35.181
Kosten benadering sponsor		4.000	
Tv-programma BankGiro Loterij	166.667	0	166.667
Public relations	2.235	5.000	2.000
Molencanon	270	0	5.355
Internet	13.024	7.500	21.715
Moleneducatief.nl	0	0	1.583
Jaar van de Molens	0		3.543
	<u>283.940</u>	<u>132.250</u>	<u>292.513</u>
Doorbelast bijdrage BankGiro Loterij t.b.v. Nationale Molen- en Gemalendag	40.000	50.000	0
	<u>243.940</u>	<u>82.250</u>	<u>292.513</u>

Ledenadministratie/CRM

In 2008 is een nieuw CRM-systeem (Custom Relations Management) ingevoerd. Hierin zijn niet alleen de gegevens van leden en donaties van de vereniging opgenomen, maar ook die van vele andere relaties, waaronder moleneigenaren en molengegevens. Het invoeren van een nieuwe softwareversie werd uitgesteld tot 2011, hetgeen het verschil met de begroting verklaart.

Tijdschrift Molens

Het verschil ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door het 100ste nummer van Molens, dat als een 100 pagina's dik bewaarexemplaar werd uitgegeven.

Nationale Molen- en Gemalendag

Het totaal aan kosten bestaat uit € 32.668 aan kosten van activiteiten en € 7.332 aan doorbelaste salariskosten. De kosten worden gedekt door aanwending van 10% van het jaarbudget van de BankGiro Loterij (zie ook hoofdstuk 12 Subsidies).

Kosten benadering sponsor

Deze zijn opgenomen onder hoofdstuk 20 Kosten eigen fondsenwerving.

Tv-programma BankGiro Loterij

In 2010 kende de BankGiro Loterij aan het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting BOEi en De Hollandsche Molen een bedrag toe van € 500.000 voor de financiering van het tv-programma Het mooiste pand van Nederland. Het bedrag werd ontvangen door BOEi en gelijk verdeeld onder de drie organisaties.

Internet

De kosten voor internet stegen o.a. vanwege de uitbreiding van de website met een gedeelte voor moleneigenaren.

Nationale Molen- en Gemalendag via BankGiro Loterij

Van het jaarlijkse door de BankGiro Loterij aan De Hollandsche Molen toegekende budget van € 400.000 mag 10 procent besteed worden aan communicatie. In overleg met de loterij is besloten dit te bestemmen voor de kosten van de Nationale Molen- en Gemalendag in 2010.

16. Belangenbehartiging

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Molencontactdag	1.972	3.000	-1.000
Visiedocument	0		2.281
Alle molens.nl	220.831	350.000	60.857
Examens vrijwillige molenaars	15.776	12.000	11.527
	238.580	365.000	73.665

Allemolens.nl

In 2010 werden in het kader van het project Allemolens.nl kosten gemaakt voor het inhuren van een documentalist, het digitaliseren van verschillende collecties en de vormgeving van de website. Zie verder de toelichting bij hoofdstuk 12, Subsidies.

17. Advisering

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Technische Advisering	2.484	3.090	1.991
Molenbiotoop Advisering	2.303	2.575	2.313
Stichting Molendocumentatie	7.994	8.240	8.204
Pip-project	2.142		4.564
Arbo-project	3.350		4.096
Educatie	27	0	0
Kosten werk derden	28.839	0	0
	47.138	13.905	21.168

Stichting Molendocumentatie (SMD)

In 2004 kwamen de besturen van De Hollandsche Molen en de SMD, die de bibliotheek, het archief en de collecties molendocumentatie van de Vereniging beheren, tot overeenstemming over de financiële verhoudingen. Afsproken werd dat investeringen in computers, software en meubilair door De Hollandsche Molen worden gedaan. De stichting krijgt daarnaast een subsidie van de vereniging voor haar onkosten (reiskosten bestuur en vrijwilligers, kantoorbehoeften, etc.).

Pip-project

Het betreft hier hoofdzakelijk hostingskosten voor het opslaan van digitale informatie.

Arbo-project

In 2010 zijn voorbereidingen getroffen voor het maken van een aanvulling op de bestaande Arbo-map.

Kosten werk voor derden

Het betreft hier o.a. de kosten ten behoeve van derden in het kader van de biotoopinventarisatie Zuid-Holland.

18. Fondsen t.b.v. derden

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Projecten Wijnaendts Luijten Fonds			27.500
Projecten budget Van Bylandt Stichting	26.000	30.000	26.000
Projecten budget BankGiro Loterij	400.000	400.000	400.000
	<u>426.000</u>	<u>430.000</u>	<u>453.500</u>

Projecten budget M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

In 2010 werden toekenningen gedaan tot een totaal van € 26.000 (zie hoofdstuk 10).

Projecten budget BankGiro Loterij

In 2010 werden toekenningen gedaan tot een totaal van circa € 400.000 (zie hoofdstuk 11).

19. Eigen molens

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Project verzelfstandiging molenbezit		2.000	
Restauratiekosten	400.157		100.988
Onderhoudskosten	111.586	80.000	84.835
Verzekeringen en belastingen	30.063	30.900	33.761
Tunnelproject De Roos te Delft	589		7.870
	<u>542.395</u>	<u>112.900</u>	<u>227.454</u>
Doorbelast bijdrage BankGiro Loterij t.b.v. eigen molens	50.000	50.000	30.000
Totaal	<u>492.395</u>	<u>62.900</u>	<u>197.454</u>

Restauratiekosten

Zie hetgeen over de eigen molens is opgemerkt bij hoofdstuk 14 onder Baten eigen molens

Onderhoudskosten

In het verslagjaar werd opdracht verleend voor diverse werkzaamheden aan de eigen molens. In bijlage C is een specificatie opgenomen van de kosten en baten van onderhoud per molen.

Bijdrage BankGiro Loterij t.b.v. eigen molens

Van het jaarlijkse door de BankGiro Loterij aan De Hollandsche Molen toegekende budget van € 400.000 wordt € 50.000 bestemd voor de eigen molens van de vereniging.

20. Kosten eigen fondsenwerving

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Advisering fondsenwervingsprojecten	22.551	14.000	
Contributieïnning	5.534	8.000	6.426
Folder	1.160	10.000	
Kosten eenmalige acties	11.323	9.000	7.208
Nalatenschappen	3.647	7.250	3.000
Kosten verkopen	6.615	5.000	9.869
	<u>50.829</u>	<u>53.250</u>	<u>26.503</u>

Advisering fondsenwervingsprojecten

In het verslagjaar adviseerde een gespecialiseerd bureau de vereniging over de eigen fondsenwerving, met daarbij speciale aandacht voor het verhogen van de contributies en nalatenschappen en het

benaderen van mogelijke sponsors voor de vereniging. De advieskosten zijn onder fondswervingsprojecten gebracht, de uitvoeringskosten onder Contributie-inning, kosten eenmalige acties en nalatenschappen.

Folder

De uitgave van een nieuwe verenigingsfolder is doorgeschoven naar 2011.

22. Kosten van beleggingen

De kosten hebben betrekking op het advies van MeesPierson en provisie/kosten effecten.

23. Kosten beheer en administratie

In het voorafgaande is reeds gemeld dat deze kosten 13% uitmaken van de uitvoeringskosten.

De totale uitvoeringskosten zijn als volgt te specificeren:

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Salarissen en sociale lasten	277.548	255.106	300.760
Pensioenlasten	28.474	32.000	28.993
Ov. Personeelskosten	62.946	79.701	64.764
Huisvestingskosten	34.943	46.050	39.735
Kantoorkosten	51.640	56.406	52.483
Overige algemene kosten	68.329	63.767	71.171
	<u>523.879</u>	<u>533.030</u>	<u>557.906</u>

Salarissen en sociale lasten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Salarissen	314.381	290.000	285.913
Wettelijke Sociale lasten	40.675	37.700	40.190
Verzuimverzekering/doorbelaste salariskosten	-77.508	-72.594	-25.343
	<u>277.548</u>	<u>255.106</u>	<u>300.760</u>

In het verslagjaar waren 8 mensen in dienst van De Hollandsche Molen (6,0 f.t.e.). In 2010 werd een uitkering ontvangen van de verzuimverzekering i.v.m. langdurige arbeidsongeschiktheid van een van de medewerkers. Daarnaast werd € 69.926 aan salariskosten doorbelast voor de organisatie van de Nationale Molen- en Gemalendag en het project Allemolens.nl. De salarissen en sociale lasten vielen hoger uit dan begroot vanwege de kosten voor de educatief molenaar Wijk bij Duurstede (zie hoofdstuk 12 Subsidies) en een hogere eindejaarsuitkering dan begroot.

Overige personeelskosten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Verzuimverzekering	12.427	11.000	9.007
Arbodienst Maetis	1.355	2.575	1.360
BHV	0	1.030	925
Uitzendbureau's	26.180	25.750	20.915
Reis- en verblijfkosten	10.816	13.390	10.895
Kantinekosten	1.179	1.545	1.376
Leasekosten	12.955	12.360	11.408
Doorbelasting leasekosten	-5.369	6.798	-4.606
Eigen bijdrage leasekosten	-5.400	-5.562	-5.400
Op de hei-dag	0	2.575	
Studiekosten	437	3.090	715
Wervingskosten	0		14.623
Overige personeelskosten	8.365	5.150	3.546
	62.946	79.701	64.764

Huisvestingskosten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Afschrijvingen	1.056	1.133	1.056
Erfpacht	9.979	10.300	9.801
Onderhoudskosten	4.093	5.150	2.111
Onroerende Zaak Belasting	1.398	2.575	1.429
Opstalverzekering	937	1.030	937
Energiekosten	6.601	15.450	14.479
Servicekosten	10.767	10.000	9.805
Rioolbelasting	113	412	117
	34.943	46.050	39.735

De huisvestingskosten hebben betrekking op de exploitatie van het onroerend goed aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam.

De huisvestingskosten vielen lager uit dan begroot vanwege de teruggave van energiebelasting over de afgelopen jaren.

Kantoorkosten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Kantoorbenodigdheden	6.997	6.180	5.680
Afschrijvingen	15.969	15.000	18.895
Computerkosten	4.642	6.695	5.307
Abonnementen en contributies	4.992	4.120	4.032
Portokosten	5.444	6.180	6.383
Telefoonkosten	5.272	5.150	4.620
Administratiekosten	4.893	4.120	4.321
Kopieerkosten	1.617	1.751	1.874
Vakliteratuur	1.172	0	0
Drukwerk	-71	5.150	1.282
Reparatie en onderhoud	713	2.060	89
	51.640	56.406	52.483

Overige algemene kosten

	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009
Accountants- en jaarrekeningkosten	34.675	31.930	34.802
Kosten CBF-keur	4.644	876	1.690
Notariskosten KvK	0	206	107
Assurantielkosten	4.690	3.090	5.659
Representatiekosten	2.857	4.120	4.657
Bankkosten	1.271	1.545	1.370
Vergaderkosten	11.667	14.000	13.658
Overige kosten	8.525	8.000	9.228
	68.329	63.767	71.171

In 2010 vond een hertoetsing plaats door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) van het aan De Hollandsche Molen toegekende keurmerk. Deze kosten waren niet begroot.

Belastingen

De Koningspil B.V. is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Per 31 december 2010 bestaat een compensabel verlies van € 623.984 (2009: € 593.295), dat verrekenbaar is met eventuele toekomstige positieve fiscale resultaten van De Koningspil B.V.

Vereniging De Hollandsche Molen en Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Enkelvoudige balans per 31 december 2010 en 2009

In euro's

	Realisatie 2010	Realisatie 2009
Vaste activa		
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	51.182	52.238
Materiële vaste activa voor de bedrijfs- voering van de eigen organisatie	41.892	49.958
Totaal vaste activa	93.074	102.196
Vlottende activa		
Voorraden	9.356	9.432
Vorderingen	1.096.120	1.778.479
Liquide middelen	75.245	221.902
Totaal vlottende activa	1.180.721	2.009.813
Totaal activa	1.273.795	2.112.009
Vermogen	222.981	222.347
Kortlopende schulden		
Groepsmaatschappijen	179.486	815.806
Belastingen en sociale premies	31.716	19.118
Overige schulden en overlopende passiva	839.612	1.054.738
Totaal kortlopende schulden	1.050.814	1.889.662
Totaal passiva	1.273.795	2.112.009

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2010 en 2009

	Realisatie 2010	Realisatie 2009
BATEN		
Baten eigen fondsenwerving	410.999	331.471
Kosten eigen fondsenwerving	0	10.435
<i>Als percentage van baten</i>	<i>0%</i>	<i>3%</i>
Nettobaten eigen fondsenwerving	410.999	321.036
Aandeel in acties van derden	592.666	592.666
Subsidies van overheden/derden	338.456	206.667
Baten activiteiten doelstelling	597.859	398.809
Financiële baten en lasten	0	0
Overige baten en lasten	153.447	147.277
	1.682.428	1.345.419
Totaal beschikbaar voor doelstelling	2.093.427	1.666.455
LASTEN		
Besteed aan doelstelling	1.588.982	1.083.154
Personeelskosten	368.966	394.519
Afschrijvingen	17.025	19.950
Overige bedrijfskosten	118.454	168.832
Kosten bedrijfsvoering	504.445	583.301
<i>% van besteed aan doelstelling</i>	<i>24%</i>	<i>35%</i>
Som der lasten	2.093.427	1.666.455
Exploitatiesaldo	0	0

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2010

Algemeen

De samengevoegde jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2010 van Vereniging De Hollandsche Molen.

Voor zover posten uit de balans en staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de samengevoegde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de samengevoegde balans en staat van baten en lasten.

Overzicht groepsmaatschappijen

Vereniging De Hollandsche Molen staat aan het hoofd van de volgende groep:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal %
In samenvoeging opgenomen		
Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens	Amsterdam	-
Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens heeft de volgende deelneming:		
De Koningspil B.V.	Amsterdam	100

Als gevolg van de personele unie tussen de besturen van de Vereniging en stichting, kan het bestuur van de Vereniging beslissende zeggenschap uitoefenen over de stichting.

Vorderingen

	2010	2009
Groepsmaatschappijen	1.062.336	1.733.414
Belastingen en premies	0	0
Overige vorderingen	1.977	1.977
Overlopende activa	31.807	43.088
	<u>1.096.120</u>	<u>1.778.479</u>

Groepsmaatschappijen

Dit betreft een rekening-courantvordering op Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens ad € 1.096.120 (2009: € 1.283.886), alsmede de te ontvangen bijdrage van Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens ad € 163.140 (2009: € 206.667) ter hoogte van het exploitatietekort van de Vereniging over het boekjaar. Over het gemiddelde saldo wordt geen rente berekend per jaar.

Vermogen

	2010	2009
Bestemmingsreserves	143.052	222.347
Algemene reserve	79.929	0
	<u>222.981</u>	<u>222.347</u>

Bestemmingsreserves

De mutaties in de bestemde reserves over 2010 respectievelijk 2009 worden niet rechtstreeks toegevoegd of onttrokken aan de reserves. De desbetreffende mutaties zijn verwerkt in de staat van baten en lasten over 2010 respectievelijk 2009, en worden via de bestemming/verdeling van het exploitatiesaldo gemuteerd op de reserves.

De bestemmingsfondsen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2010	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009
Egalisatiereserve geschonken meubilair	36.926	36.926
Onderhoudsfonds De Roos	62.830	62.830
Prins Bernhard Noodfonds	33.296	33.296
Overschot Jaar van de Molens	0	79.295
Jubileumproject Tholen	10.000	10.000
	<u>143.052</u>	<u>222.347</u>

Prins Bernhard Noodfonds

Het bestuur van De Hollandsche Molen kan uit dit budget toekenningen doen aan derden in geval van calamiteiten.

Jubileumproject Tholen

De reserve is bestemd voor een project t.b.v. de molens in de gemeente Tholen. Over de exacte invulling vindt nog overleg plaats.

Groepsmaatschappijen

Dit betreft de rekening-courantschuld aan De Koningspil B.V. Over het gemiddelde saldo wordt geen rente berekend.

Subsidies van overheden en derden

	2010	2009
Alle molens.nl	220.831	
Vergoeding negatief exploitatiesaldo door Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens	117.625	206.667
	<u>338.456</u>	<u>206.667</u>

Het bestuur

W.M. Verver-Aartsen (voorzitter)

Drs. P.C. van den Brink (vice-voorzitter)

Mr drs. E.S. Rijnders (secretaris)

Dr. H. Kaag-van der Boon (penningmeester)

Drs. D.J. Braaij

Drs. L.M. van Term

Amsterdam, 23 februari 2011

De directie

L.M. Endedijk

Bijlagen

A. Overzicht van molens en bijbehorend onroerend goed

De post molen en bijbehorend onroerend goed onder de materiële vaste activa bestaat uit de volgende molens per 31 december 2010. Tevens is per molen de actuele WOZ-waarde aangegeven:

	Boekwaarde	WOZ-waarde	Verzekerde waarde
Standerdmolen, Batenburg	I	453	764.140
De Roos, Delft	I	105.000	
Zuiderpoldermolen, Edam	I	161.000	964.422
Braakmolen, Goor	I	I	785.221
De Zwaan, Ouderkerk aan de Amstel	I	155.000	1.022.907
De Jager, Oud-Vossemeer	I	6.000	674.898
De Speelman, Overschie	I	44.641	930.614
De Slokop, Spaarndam	I	391.000	1.027.644
Het Noorden, Texel	I	20.000	1.019.362
Stenen gemaal bij Het Noorden, Texel	I	0	55.800
Nooit Gedacht, Warnsveld	I PM		990.594
Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede	I PM		1.028.210
De Zwaluw, Zuurdijk	I	500	892.988
Inforuimte, Wijk bij Duurstede	I	24.000	156.000
Woning molen De Roos, Delft	0	409.000	
	<u>14</u>	<u>1.316.595</u>	<u>10.312.800</u>

De molen en woning bij molen De Roos te Delft zijn met ingang van 15 december 2009 in eigendom overgegaan naar ProRail voor de duur van de aanleg van de spoortunnel ter plaatse.

B. Effectenportefeuille

B. EFFECTENPORTEFEUILLE	Aantal	Nominale waarde	Beurswaarde
ING 01/11 5,875%		257.000	257.385
FLRTE Fortis LUX. FIN 05-12 4,75%		100.000	88.100
EIB FX-T-FL MTNTE 05-25 5%		120.000	97.104
NED.WATERSCH.BK SR 4%		120.000	126.348
SNS BANK 6%		100.000	102.515
ABN AMRO BANK N.V. MTNTE 3,25%		50.000	50.872
Totaal obligaties		747.000	722.324
Obligaties Wijnaendts-Luijten Fonds			
BBR Fortis Convert. Obl.01/11 5,5%		72.500	76.205
ING SUB 01/12 5,5%		70.000	75.530
RABO NED. -SR-MTNTE 2003-2013 4,25%		70.000	75.146
SNS Bank Nederland I/II 00/07 6%			
		212.500	226.881
Aandelen			
Royal Dutch Shell PLC-A	5.580		137.994
Capital I.Fd.Sv.Euro.Eq.-B-	5.700		59.337
Cazenove int FD-PAN EUR-B-	27.916		73.201
Comgest Growth Europe PLC	3.700		40.737
GAM Star Fd. Europ. Eur Acc	160		32.002
Davis Value Fund SICAV -A	2.990		61.878
Leveraged Cap. Holdings N.V.	330		67.254
Fidelity Pacific Fund SV.	4.000		66.568
Amundi EM.MKT	1.350		35.509
MAGELLAN (COMGEST)-D/DIS-	14		25.507
AAB HIGH INCOME EQUITY-18	305		16.503
Cadogan MNF AD SP	126		9.952
Cadogan MNF			81.587
Blackrock World Energy	539		10.710
Blackrock World Mining	529		34.242
F PG	45		37.545
Totaal aandelen			790.526
RABO ledencertificaten	3.880		101.656

C. Overzicht van baten en lasten m.b.t. het onderhoud van de eigen molens en bijbehorend onroerend goed over 2010

C. Overzicht van baten en lasten eigen molens

	Baten	Baten	Lasten	Lasten	Saldo
	Huren	Subsidies	Onderhoud	verzekeringen en belastingen	baten en lasten
Standerdmolen, Batenburg		2.154	1.627	1.793	1.266
De Roos, Delft	0	6.393	9.125	-962	1.770
Zuiderpoldermolen, Edam	2.750	3.150	7.370	2.616	4.086
Braakmolen, Goor		1.004	39.701	2.877	41.574
De Zwaan, Ouderkerk aan de Am:	1.808	1.395	2.893	2.693	2.383
De Jager, Oud-Vossemeer		3.931	519	1.707	-1.705
De Speelman, Overschie		1.325	1.031	4.847	4.553
De Slokop, Spaarndam		6.910	7.901	3.205	4.196
Het Noorden, Texel		6.794	14.508	2.557	10.271
Nooit Gedacht, Warnsveld		4.803	5.298	3.159	3.654
Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede		14.554	21.193	2.979	9.618
De Zwaluw, Zuurdijk		4.217	323	2.183	-1.711
Inforuimte, Wijk bij Duurstede	2.400				-2.400
Bemalingsgebouw, Texel		26			-26
Woning molen De Roos, Delft					0
Molens algemeen		50.000			-50.000
	6.958	106.656	111.489	29.654	27.529

D. Overzicht van baten uit giften, nalatenschappen en legaten

Nalatenschap mevrouw Koedijk	107.752
Nalatenschap de heer Veldmeijer	65.000
Legaat mevrouw Hooykaas	5.000
	<hr/>
	177.752
	<hr/>

E. Overzicht van de samengevoegde baten en lasten uit eigen fondsenwerving over de laatste drie jaren

Baten eigen fondsenwerving	2010	2009	2008
Contributies, donaties, giften en schenkingen	152.444	122.038	143.458
Nalatenschappen	177.743	209.633	43.804
Contributie eigenaren	27.615		33.146
Giftenacties	13.484	25.989	
Baten verkopen	13.193	14.202	
Baten Gravin van Bylandt Stichting	26.000	26.000	
	<u>410.479</u>	<u>397.862</u>	<u>220.408</u>
Kosten eigen fondsenwerving			
Directe kosten	50.829	26.503	19.016
Uitvoeringskosten	20.955	22.260	21.963
	<u>71.784</u>	<u>48.763</u>	<u>40.979</u>
Nettobaten uit eigen fondsenwerving	338.695	349.099	179.429
Kosten uit eigen fondsenwerving in % van baten uit eigen fondsenwerving	17%	12%	19%

F. Samengevoegde begroting 2011, vastgesteld door het bestuur van De Hollandsche Molen.

BATEN	Begroting 2011
10 Baten eigen fondsenwerving	476.000
11 Aandeel in acties van derden	650.000
12 Subsidies	135.041
13 Resultaat beleggingen	140.500
14 Overige baten	497.000
Som der baten	1.898.541

LASTEN	Begroting 2011
Besteed aan doelstellingen	
15 Draagvlakverbreding	461.551
16 Belangenbehartiging	280.504
17 Advisering	219.919
18 Fondsen t.b.v. derden	481.243
19 Eigen molens	272.221
	1.715.437
Werving baten	
20 Kosten eigen fondsenwerving	82.925
% van Baten eigen fondsenwerving	17%
21 Kosten verkopen	5.000
22 Kosten van beleggingen	5.000
	92.925
Beheer en administratie	
23 Kosten beheer en administratie	70.309
% van Besteed aan doelstellingen	4%
Som der lasten	1.878.671
Resultaat	19.870

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Algemene Leden Vergadering en de directie van De Hollandsche Molen, Vereniging tot Behoud van Molens in Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van De Hollandsche Molen, Vereniging tot Behoud van Molens in Nederland te Amsterdam. Deze jaarrekening bestaat uit de samengevoegde en enkelvoudige balans per 31 december 2010 en de samengevoegde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende instellingen". Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het op maken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van De Hollandsche Molen, Vereniging tot Behoud van Molens in Nederland per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende instellingen".

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 4 maart 2011

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

R.W.A. Eradus RA